

2000. gada oktobris, Nr. 10

OKUPĀCIJAS
MUZEJA

APKĀRTRAKSTS

“OKUPĀCIJAS MUZEJA DARBS VELTĪTS
PIEMIŅAI, PATIESĪBAI, APSKAIDRĪBAI”
AKADEMIĶIS JĀNIS STRADIŅŠ

VĒLREIZ

*Atliecas zari,
No augļu smaguma brīvi,
Rugaine rūgteni elpo sejā,
Miķelīši apstaigā mājas
Un ieskatās visos logos.
Rudens ir atbilžu laiks
Ij tiem, kas neko nejautā.
Rudens nepārtrauktību zīmē
Ar daudzpunktēm putnu ceļos
Un cilvēkiem atgādina,
Lai viņi spārnos ceļas.*

Labību sēj labi sastrādātā zemē. Patiesību gluži otrādi – aizlaistā. Patiesībai piemīt brīnišķa spēja – attīrīt un uzirdināt zemi. Patiesības graudi dīgtspēju nezaudē pat gadsimtiem ilgi. Kādai gan jābūt no tādiem graudiem ceptai maizei? To baudījušie pieaug ticībā, cerībā un mīlestībā un spēj sevī uzvarēt galveno ienaidnieku – bailes. Un tomēr ne jau visi un ne visur to audzē. Patiesības laukos vākto ir grūti izkult un izvētīt. Un tam gandrīz vienmēr ir vērmeļu garša. Patiesības klātienē top redzami ikviena visslēptākie nodomi. Tādēļ spaidu laikos par patiesības teikšanu ir maksāta visaugstākā cena. Bet tad, kad briesmas ir pāri, patiesība kļūst apgrūtinoša, jo tā neļauj iekūnoties pašpietiekamībā un aizmirst, kādēļ mēs dzīvojam un kādēļ dzīvojuši pirms mums citi. Patiesībai nav noteikta sējas un plaujas laika, tai vajadzīgs viss cilvēka mūžs. Tik daudz un tomēr tik maz. Steigsimies sēt, kult un vētīt.

Anda Līce

IZSTĀDE "LATVIJA ATGRIEŽAS EIROPĀ"

OKUPĀCIJAS MUZEJS UN LATVIJAS TĒLS EIROPĀ

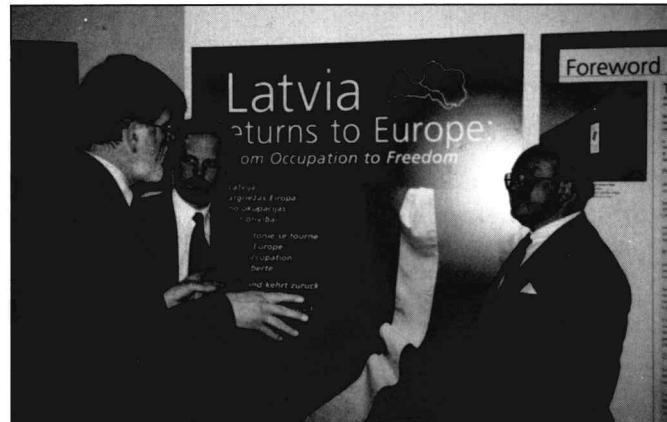
1998. gada jūnijā Okupācijas muzejs saņēma aicinājumu no tā laika Latvijas valdības premjera Guntara Krasta radīt speciālu ceļojošu izstādi, kas iepazīstinātu Eiropas Parlamentu ar Latvijas neseno vēsturi un veidotu pozitīvu Latvijas tēlu ārzemēs. Tā tapa ceļojošā izstāde "Latvija atgriežas Eiropā". Nosaukums bija rūpīgi un mērķtiecīgi formulēts, lai sagatavotu apmeklētājus jautājumiem un secinājumiem. Ja Latvija "**atgriežas**", tad no kurienes? No okupācijas, nebrīves, izolācijas un svešu varu apspiestības. Latvijas atgriežas **Eiropā**, kurai tā piederēja un kur tā vēlas būt pieņemta kā pilntiesīga locekle.

26 lielizmēra planšetes izskaidro Latvijas valsts tapšanu, brīvības zaudēšanu, garo un brutālo okupāciju un tautas pretestību. Izstādes nobeigumā redzama tautas atmoda un centieni iekļauties Eiropas politiskās, saimnieciskās un drošības struktūrās. Pirmā izstāde ar premjera Guntara Krasta piedalīšanos tika atklāta Eiropas Parlamenta deputātiem, vadībai un akreditētajiem vēstniekiem Briselē 1998. gada 10. novembrī. Vairāki simti parlamentāriešu, diplomātu un preses pārstāvju iepazinās ar eksposīciju līdz tās slēgšanai 20. novembrī. Izstādes skaidrojošie teksti ir četrās valodās – latviešu, angļu, vācu un franču. Izstādes pastāvīgā gide – mājasmāte ir Dr. Dzintra Bungs.

22. janvārī izstādi ar bijušā Latvijas vēstnieka Beniluksa valstīs Imanta Lieģa gādību atklāja Lježas universitātē. Sakarā ar izstādi bija rīkota vēstures konference, kur piedalījās OMF padomes priekšsēdis, vēstures profesors Paulis Lazda ar referātu par Latvijas politiskajiem sakariem ar Eiropu, uzsverot līdzības un sakarus ar Belģiju. Izstādi plaši aprakstīja Belģijas galvenā avize *Le Matin*.

Nākamo izstādi atklāja Luksemburgā ar ārlietu ministra Žaka Posu (*Jacques Poos*) līdzdalību. Uz pirmajām divām izstādēm publīka galvenokārt nāca no augstām diplomātu, politiku un zinātnieku aprindām, savukārt Luksemburgā apmeklētāji pārstāvēja plašas sabiedrības aprindas.

Tālākais ceļš izstādi veda uz Skandināvijas valstīm. 1999. gada septembrī Latvijas vēstnieks Norvēģijā Valdis Krastiņš atklāja mūsu izstādi Aizsardzības muzejā Oslo. Norvēģu kolēģiem un citiem interesentiem par Latvijas okupāciju vēsturi referēja profesori Kārlis Kangers un Aivars Stranga. Izstādi Kopenhāgenā ar referātu papildināja

Izstāde Stokholmā. No kreisās: Paulis Lazda, Latvijas vēstnieks Zviedrijā Jānis Dripe un bijušais ASV sūtnis Maskavā Džeks Metloks.

Okupācijas muzeja kurators, vēstures doktorands Matīss Kotts.

14. oktobrī Latvijas vēstnieks Eiropas Padomē Dr. Georgs Andrejevs atklāja izstādi vairāk nekā 150 Eiropas Padomē akreditēto dalībvalstu diplomātiem, Eiropas Cilvēktiesību Tiesas locekļiem un preses korpusa dalībniekiem. Uzrunājot lūgtos viesus, OMF fonda priekšsēdis P. Lazda uzsvēra, ka izstādes mērķis ir objektīvi parādīt padomju un nacistu okupācijas vēsturi visiem, kas to vēlas zināt. "Neizprotot un nenovērtējot pagātni un tagadni, nākotne nevar būt droša, bet nedrošība jebkurā Eiropas daļā apdraud stabilitāti visā Eiropā."

Cejā uz Zviedrijas galvaspilsētu izstāde bija pieejama Norčēpingas pilsētas iedzīvotājiem. levērojams pasākums bija Stokholmas izstāde 2000. gada februārī. Izstādes laikā notika Zviedrijas Starptautisko attiecību institūta rīkotais seminārs par Latviju no 1940. gada līdz 1991. gadam.

Galvenais referents bija bijušais Amerikas vēstnieks Maskavā Džeks Metloks (*Jack Matlock*), bet akadēmiskās debatēs piedalījās vēsturnieki Kārlis Kangers, Paulis Lazda un zviedru kolēģi. Martā izstādi atklāja Polijas galvaspilsētā Varšavā, kur apmeklētāji iepazinās ar poļu tautai līdzīgo Latvijas apspiestības vēsturi.

Ar Latvijas okupācijas vēsturi un Latvijas ceļu uz Eiropas Savienību iepazinās Francijas sabiedrība, kad izstāde tika atklāta Parīzes centrā 21. martā. Atklāšanā Latvijas vēstniece Francijā Sandra Kalniete uzrunāja ap 150 lūgtus viesus, diplomātus, Francijas inteliģenci un preses pārstāvus. Izstādi aprakstīja prestižā Eiropas Savienības ceturkšņa žurnālā *La Diplomatique*.

29. maijā izstādi "Latvija atgriežas Eiropā" atklāja Eiropas Savienības vēsturnieku sanāksmē Lisabonā,

Izstāde Lisabonā. No kreisās: Paulis Lazda, Portugāles parlamenta priekšsēdētājs Dr. Antonio Almeida Santos ar kundzi, Latvijas Saeimas priekšsēdētājs J. Straume ar kundzi.

Portugāles parlamenta ēkā. Atklāšanā piedalījās Latvijas vēstnieks Rolands Lappuķe, Portugāles parlamenta priekšsēdis un Latvijas Saeimas deputāti.

25. septembrī notika izstādes atklāšana Madridē, 16. oktobrī – Prāgā.

Paulis Lazda,
Okupācijas muzeja fonda padomes priekšsēdis

MŪSU VIESI

2000. gada 22. janvārī pasākumā muzejā, kurš veltīts Latvijas *de jure* atzīšanai, piedalījās vairāku Eiropas valstu vēstniecību Latvijā darbinieki.

2000. gada 3. martā muzeju apmeklēja Slovēnijas prezidents Milans Kučans.

2000. gada 9. martā muzejā viesojās Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas prezidents lords Rassels-

Džonstons un Latvijas vēstnieks Eiropas Padomē Georgs Andrejevs.

Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas prezidents lords V. E. Rassels-Džonstons parakstās muzeja viesu grāmatā.

2000. gada 12. martā muzeju apmeklēja Dānijas premjerministrs Pols Nīrups Rasmusens.

2000. gada 15. martā – Armēnijas ārlietu ministrs Vartans Oksanijans.

2000. gada 4. maijā – 29 parlamentārieši, t. s. Norvēģijas, Zviedrijas, Somijas, Lietuvas, Vācijas, Francijas, Islandes, Polijas, Igaunijas parlamentu vadītāji.

2000. gada 12. maijā – bijušo Zviedrijas parlamentu deputātu vizīte.

2000. gada 12. maijā – Simona Vīzentāla centra Jeruzalemes biroja vadītājs Jefrems Zurovs.

2000. gada 25. maijā – Islandes premjerministrs Dāvids Odsens.

Islandes premjerministrs Dāvids Odsens ar kundzi Astriduru Thorarensenu un Andris Bērzīņš.

2000. gada 7. jūnijā – Turcijas Republikas ārlietu ministrs Ismails Cems.

2000. gada 10. jūnijā – Islandes bijusī prezidente Vigdisa Finnbogadotira.

2000. gada 14. jūnijā – Ukrainas parlamenta delegācija.

2000. gada 15. jūnijā – Libānas vēstnieks Latvijā Ahmeds Ibrahims.

2000. gada 21. jūnijā – Čehijas aizsardzības ministra kundze Alena Vetha.

2000. gada 26. jūnijā – Meksikas ārlietu ministra vietnieks Huans Reboljedo.

2000. gada 27. jūnijā – Zviedrijas premjerministrs Gērans Pērsone.

2000. gada 16. augustā – ASV Kongresa padomnieki.

SARĪKOJUMI

PIEMINAS BRĪDĪ PIE BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA Š. G. 25. MARTĀ

Kas pats to nav piedzīvojis un pārdzīvojis, tam īsti nesaprast.

Bet cilvēkam ir dota spēja just līdzi. Cilvēkam dota spēja mācīties. Cilvēkam dota spēja apskaidroties. Un tā tuvoties saprašanai.

Dzījā godbījībā un cieņā pret tiem, kam šajā dienā pirms 51 gada bija jādodas tālajā ceļā... Dzījā godbījībā un cieņā pret tiem, kas palika ceļā vai tālajās Austrumu impērijas malās... Dzījā godbījībā un cieņā pret tiem, kas izdzīvoja un kam bija lemts atgriezties mājās, kuru nebija vairs... Un dzījā godbījībā un cieņā pret tiem, kuru gars palika nesalaicīgi līdz šai dienai... Mums pienākas noliekt galvas, viņiem just līdzi, viņus pieminēt, no viņiem mācīties.

Bet šai dienā pirms 51 gada nedrīkstam aizmirst arī tos, kas parakstīja rīkojumus, kas sastādīja sarakstus, kas gāja no mājas uz māju, kas veda, kas piepildīja vagonus un tos palaida tālajā ceļā – uz neatgriešanos. Nedrīkstam aizmirst tos, kas aizpildīja atstāto tukšumu un pārveidoja mūsu zemi un tās tautu līdz nepazīšanai. Bez naidas, jo naids posta, bet ar lielu nopietnību un noteiktību jāatgādina – nav attaisnojuma jaunumam, nav attaisnojuma tam, ko cilvēks nodara cilvēkam.

Mums katram un visai mūsu tautai nāk līdzi mūsu samocītā pagātnē, kad ne mēs paši, bet sveši noteica mūsu likteņus kā sarkani un brūni dievi, kas mūs nonāvēja, izšķīra, kas mūs sanaidoja, kas mūs atrāva no savas svētās zemes un šo svēto zemi padarīja mums svešu. Mūsu tagadne un nākotne nesākas no jauna – tai aizmugurē viss tas, kas mums nodarīts, kas ar mums noticis. Bet tai aizmugurē arī viss tas, ko esam nodarījuši paši sev, ko sev nodarām savā nespējā just līdzi, mācīties, apskaidroties. Jo, tikai jūtot līdzi, mācoties, apskaidrojoties, varēsim aiz sevis atstāt samezglotos pagātnes ceļus un celt taisnākus un taisnīgākus – uz nākotni.

Šodienas gājiens sākās pie Latvijas Okupācijas muzeja, kas liek atcerēties, pieminēt un atgādināt. Atcerēties pagātni visā savā skaudrumā, kā to atceramies šodien, pieminēt mūsu varoņus un upurus, kā darām to mūsu daudzajās piemiņas dienās. Atgādināt pasaulei un pašiem sev:

- noziegumiem pret cilvēci nav noilguma;
- nav noilguma sāpēm un ciešanām;
- bet nav arī noilguma cilvēka spējai atjaunoties un apskaidroties.

Gājiens beidzas pie šī pieminekļa, kas līdz ar tautu pārdzīvoja visas ciešanas un pazemojumus un savukārt mums atgādina:

- noilguma nav tautas gara spēkam;
- nav noilguma tautas gribai savā zemē būt brīvai.

Atceroties un pieminot pagājušo, lai šai vietā – apskaidroti – veltām sevi nākotnei.

Valters Nollendorfs,
Okupācijas Muzeja fonda Valdes priekssēdētājs

SARĪKOJUMI

OKUPĀCIJAS MŪZEJA EKSPEDĪCIJA JŪRKALNĒ

Jūrkalnes stāvkrasta kāpās š. g. 10. augustā atklāja piemineklis "Cerību bura". Tas ir veltīts 1943.–1945. gada Latvijas bēgļiem, kuri devās pāri Baltijas jūrai uz Zviedriju, un tiem pārvedējiem un sakarniekiem, kas palīdzēja bēgļiem noklūt brīvībā. Atklāšanā piedalījās LR āriņu ministrs Indulis Bērziņš, LR vēstnieks Zviedrijā Jānis Dripe, Zviedrijas Karalistes pārstāvis Pērs Erneuss (*Per Örneus*),

Girts Burvja "Cerību bura".

pārcēlāji Laimonis Pētersons un Pēteris Jansons un Kanādas latviešu laikraksta "Latvija Amerikā" redaktore Ingrīda Vīksna, kas pati bēgusi pāri jūrai. Klātesošo noskaņojumu izteica Ingrīdas Vīksnas izjustie vārdi:

Paldies jūrai, kas mūs nepaņēma!

Paldies Dievam, kas mūs sargāja!

Lielu preses un televīzijas žurnālistu interesi izraisīja Okupācijas mūzeja darbinieces Dagnijas Treijeres-Staško skrandainais Latvijas karodziņš. Tas bijis piestiprināts pie bēgļu laivas "M", ar kuru 1944. gada 10. novembrī 12 pieaugašie un 5 bērni (no kučiem sešgadīgā Dagnija bijusi vecākā) šķērsojuši Baltijas jūru no Rojas uz Slites ostu Gotlandē.

Jau šā gada pavasarī Okupācijas mūzeja Izglītības programma ievadīja sarunas ar Jūrkalnes pagasta padomes un Ventspils rajona padomes priekšsēdi Māri Dadzi un svētku rīcības komiteju par piedalīšanos un liecību vākšanu pieminekļa atklāšanas dienās. Mūzeja fondu krātuves darbinieces deva jūrkalniešiem padomus, kā vākt liecības un eksponātus un kā tos dokumentēt topošajam Jūrkalnes pagasta mūzejam, kas cer izveidot ekspozīciju par bēgļu laivām, kučas izbrauca ne tikai no Jūrkalnes, bet arī no citām vietām Kurzemes krastā.

Mūzeja darbinieki ieradās Jūrkalnē, lai piedalītos atklāšanā un vāktu liecības no svētku daībniekiem, īpaši no piekrastes kurzemniekiem. No mūzeja līdzīgi bija kopētājs dokumentiem, pārfotografēšanas iekārtā fotogrāfijām, kā arī Videoprogrammas filmētāji, kas ierakstīja likteņstāstus. Divas reizes izrādīja arī studijā "Telefilma – Rīga" Andreja Feldmaņa režījā uzņemto dokumentālo filmu "Pēdējā laiva", kurā daļēji filmēta Jūrkalnē un kučā intervēts Mārtiņš Žīverts par savu lugu ar tādu pašu nosaukumu.

Tēlnieka Girts Burvja veidotais piemineklis "Cerību bura" uzstādīts turpat 8 kilometrus uz ziemeļiem no Jūrkalnes – netālu no nu jau zudušām Bambuļu mājām, kur no krasta toreiz atgāja vairākas bēgļu laivas un no kučenes bēgļu gaitas uz Zviedriju uzsāka arī Kārlis Skalbe un Niklāvs Strunke. Uz pieminekli norāda uzraksts Liepājas šosejas malā.

Staigājot gar saulaino, mierīgo jūru, bija daudz jādomā par notikumiem, kas risinājās šajās kāpās pirms 55 gadiem, bieži tumsā, vētrā un slapjdrāngā, kad izmisuši cilvēki riskēja un brida jūrā. *Paldies jūrai, kas nepaņēma...*

Dagnija Staško

IZSTĀDES

TEMATISKĀS UN MAZĀS IZSTĀDES 2000. GADĀ

2000. gads muzeja darbībā ir izrādījies ļoti ražīgs. Dažādas izstādes ir sekojušas cita citai. Bez lielajām izstādēm (šogad tādas bijušas trīs) muzejs apmeklētājiem ir piedāvājis arī divas tematiskās izstādes un sešas mazās izstādes, kurās parasti rādām kādu interesantu jaunieguvumu vai arī ar kādu notikumu saistītus materiālus. Telpu trūkums liek meklēt aizvien jaunas iespējas, lai muzeja krājumi tomēr kļūtu pieejami pēc iespējas lielākam apmeklētāju skaitam. Šogad muzeju jau ir apmeklējuši vairāk nekā 25 000 cilvēku.

Dzidra Purmale stāsta par Ilzi Kalnāri.

27. janvārī Okupācijas muzejā atklājām tematisko izstādi "Dzīvot un izdzīvot ar Vārdu". Ar šo izstādi gribējām parādīt kaut nelielu daļu no mūsu arhīva materiāliem, kas liecina – padomju režīms Vārdu vajāja tāpat kā tā teicējus, jo Vārdam piemita milzīgs spēks. Rakstīšana bija pretošanās veids padomju cietumos, nometnēs un izsūtījumā.

Bet arī bēgļu nometnēs Rietumos nonākušajiem Vārds kļuva par garīgo maizi. Izstāde sniedza ieskatu Vārda dēļ vajāto dzejnieču Ilzes Kalnāres, Līlijas Bīviņas, Lūcijas Sāgamežas un Bronislavas Martuzevas dzīvesgaitās un daiļradē. Par Ilzi Kalnāri stāstīja no Anglijas iebraukusī Dzidra Purmale un literatūrvēsturnieks Ilgonis Bērsons.

25. aprīlī sadarbībā ar evaņģēliski luteriskās Augšāmcelšanās draudzes priekšnieci Dzintaru Pētersoni, kura nu jau diemžēl ir mūžībā, atklājām izstādi "Augšāmcelšanās draudze". Šī ir vienīgā represēto draudze Latvijā. Mācītāja Gunta Kalmes vadībā draudze darbojas kopš 1989. gada. Par savu dievnamu draudze izvēlējās Jauno kapelu Rīgas Lielajos kapos, no kurās gan bija palikušas vairs tikai drupas. Ar kristīgo organizāciju, māsu draudžu un individuālo ziedotāju, kā arī Latvijas Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un Rīgas Vidzemes priekšpilsētas palīdzību draudze kapelu ir atjaunojusi, un šāgada Vasarsvētkos notika tās iesvētīšana. Augšāmcelšanās draudzes jēdziens ļaujas vispārināšanai. Var sacīt – šai draudzei pieder ikviens, kas, par spīti sabiedrībā valdošai nomāktībai, ierobežotām iespējām un ierēdņu vienaldzībai, nevis vārdos, bet ar darbiem kopj mocekļu un varoņu piemiņu vai atjauno kādu Latvijas zemes stūri.

Anda Līce

CERĪBAI UN VIENOTĪBAI

Šī izstāde veltīta demokrātijas un valstiskās neatkarības atjaunošanas desmitgadei.

Okupācijas muzejs uzskata par savu uzdevumu aktualizēt pārdomas un diskusijas sabiedrībā par tēmām, kas saistītas ar Latvijas 51 gada okupācijas vēsturi. Galvenais akcents muzeja pastāvīgajā ekspozīcijā likts uz terora, apspiestības periodu no 1940. līdz 1953. gadam, kad trīs

IZSTĀDES

okupācijas režīmi viens pēc otra izmantoja mūžseno kundzības principu "Skaldi un valdi", lai pakļautu Latvijas tautu un censtos izskaust Latvijas valstiskuma ideju.

Ne mazāk nozīmīgi Latvijas tautas vēsturē ir 80. un 90. gadu Atmodas laiki, tomēr telpu un materiālu ierobežojuma dēļ OM ekspozīcijā šie notikumi ir apskatīti ļoti koncentrētā veidā. Pastāv arī radniecīgās organizācijas, kas vāc materiālus tieši par šo posmu, piemēram, 1991. gada barikāžu atceres fonds. OM līdz šim ir izšķiries veltīt vairāk pūļu, lai savāktu liecības par iepriekšminētajiem okupācijas sākuma gadiem.

Tomēr, lai pienācīgi pieminētu 1990. gada 4. maija deklarācijas "Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu" pieņemšanas desmitgadi, OM vadība nolēma rīkot tematisku izstādi. Lai paplašinātu pieejamo vēsturisko materiālu bāzi, kā arī lai veidotu ciešākas attiecības ar radniecīgiem sabiedriskajiem (privātajiem) muzejiem, tika noslēgts sadarbības līgums ar 1999. gadā nodibināto Tautas frontes muzeju (TFM).

Šī sadarbība ar TFM bija ļoti veiksmīga. TFM krājumos ir vienreizēji dokumenti no Tautas frontes (TF) "aizkulisēm" – TF domes sēžu protokoli, oficiālu runu un likumprojektu melnraksti, Latvijas iedzīvotāju vēstules TF vadībai. Kopā ar oficiāliem dokumentiem no Latvijas Valsts arhīva, Atmodas laika preses izdevumiem un liecībām no atsevišķu fotogrāfu un bijušo TF deputātu personiskajām kolekcijām šie materiāli tika atlasīti, lai veidotu krāšņu un intrīgējošu izstādi.

Izvēlētais izstādes nosaukums – "Cerībai un vienotībai". Galvenā doma bija nevis izcelt atsevišķu indivīdu lomas 1990. gada pavasara liktenīgajos notikumos, bet uzsvērt to, ka Latvijas tauta ilgajos okupācijas gados nav izzudusi, ka vajadzības gadījumā tā spēj sanākt kopā, lai mierīgā, demokrātiskā ceļā – nevis ar asiņainām revolūcijām! – vienotos par kopējiem mērķiem un pilnvarotu savus uzticamos pārstāvjuš šo mērķu īstenošanai. 1990. gada 12. marta LPSR Augstākās Padomes vēlēšanās Latvijas tauta balsojot pārnēma okupācijas varas likumdošanas institūciju savās rokās, tādējādi atjaunojot demokrātijas principus Latvijā. 1990. gada 4. maijā tautas izraudzītie TF frakcijas deputāti, pieņemot Neatkarības atjaunošanas deklarāciju, izpildīja savu tautas uzticēto uzdevumu. Šī deklarācija ir svarīga ne tikai tāpēc, ka ar to *de jure* atjaunots Latvijas Republikas valstiskums Latvijas teritorijā, bet arī tāpēc, ka tajā minēti visi pilsoniskās sabiedrības un tiesiskās valsts stūrakmeņi, kas kalpo par parnatiem mūsdienu Latvijas tautas tālākai attīstībai.

Izstādes atklāšanā piedalījās daži bijušie TF deputāti, kuri bija balsojuši par Latvijas neatkarības atjaunošanu. Bija pārstāvēta arī izstādes atbalstītāja – Baltijas Asambleja. Finansiālu atbalstu izstādes veidošanai sniegusi arī Rīgas Domes Kultūras pārvalde.

Izstāde "Cerībai un vienotībai" apliecina to, ka OM uzdevums ir iekļaut sabiedrības "dienas kārtībā" visas tēmas, kas saistītas ar Latvijas okupācijas vēsturi, ieskaitot neatkarības atgušanas posmu, kā arī to, ka OM ir gatavs sadarboties ar citiem šā uzdevuma īstenošanā, jo Latvijas tautas vēsture nav tikai vienas institūcijas īpašums.

Matīss Kotts,
ekspozīcijas kurators

"MASĀLENKU TRAĢĒDIJA – LATVIJAS TRAĢĒDIJA"

15. jūnijā atklātā izstāde "Masālenku traģēdija – Latvijas traģēdija" bija mazs gabaliņš no pastāvīgās ekspozīcijas, ko ieraugām lielu līdzīgi tam, ja uz ūdens pilienu skatāmies caur mikroskopu.

Vairāk nekā 50 Latvijas vēstures gadu ir jārāda skaidri, patiesi un pietiekam detalizēti. Taču pastāvīgajā ekspozīcijā var parādīt tikai pašu būtiskāko. Masālenkiem veltītā izstāde tomēr bija īpaša, jo sekmīgi noslēdzies mūsu kolēga, Videoprogrammas vadītāja, kinorežisors un vēstures pētnieka Andreja Edvīna Feldmaņa pētījums. Autors pazīstams kā dokumentālās filmas "Austrumu robeža" veidotājs. Viņa filma uzņemta 1990. gada sākumā, televīzijā radīta tikai dažas reizes, jo ir pārāk asa un tieša.

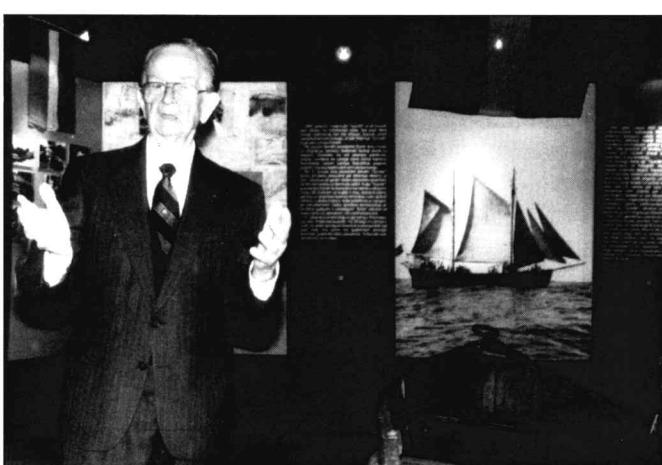
Acīmredzot, lai nekaitinātu austrumu kaimiņu un tā daudzos atbalstītājus Latvijā, valdība neuzdrošinās līdz galam novest arī 1996. gadā ierosināto krimināllietu par noziegumu uz austrumu robežas, kad pēc uzbrukuma robežsardzēm Masālenkos un Šmaiļos 1940. gada 15. jūnija rītā tika nogalināti 3 robežsargi un 2 civiliedzīvotāji (sardzes priekšnieka sieva un dēls), bet 37 personas aizvestas gūstā. Izstādes ideja bija atgādināt par 60 gadu seniem notikumiem, kuri ievadīja Baigo gadu, par pirmajiem, bet diemžēl piemirstajiem komunistiskā režīma upuriem, par mūsu pašcieņu, kas neļauj mīļā miera labad noklusēt nesodītu noziegumu.

A. E. Feldmanis pacietīgi krājis mutvārdu liecības, izmantojis Latvijas, Igaunijas un Lielbritānijas arhīvu materiālus, ieguvis unikālas fotogrāfijas. Izstādi papildināja Latvijas Mākslas akadēmijas studentu veidots Masālenku sardzes makets un notikumu secību demonstrējoša elektroniska kartoshēma. Izstādes apmeklētājiem piedāvājām latviešu, angļu un vācu valodā iespiestus bezmaksas bukletus. Bez pieminētās izstādes ar tādu pašu nosaukumu OMF ir izdevis arī autora 250 lappušu biezū pētījumu. Grāmata nopērkama muzeja grāmatu galdā.

Richards Pētersons,
vēsturnieks

TĀPAT KĀ TOREIZ ŠALCA JŪRA

15. septembrī notika izstādes "Uz svešu krastu" atklāšana. "Pirms vairāk nekā piecdesmit gadiem cilvēki visā Eiropā bija izrauti no sava dzīves ritma. Mēs izceļjam tikai vienu stāstu – par 29 Latvijas bēgļiem. Šie cilvēki

Ādolfs Gailītis atceras braucienu ar kuģi "Gundel".

Turpinājums 6. lpp.

IZSTĀDES

Turpinājums no 5. lpp.

devās uz šķietami drošo Kurzemi, tad tālāk uz šķietami vēl drošāko – Zviedriju,” atklāšanas runā teica muzeja ekspozīciju kurators un šīs izstādes autors Matīss Kotts. Tā kā Zviedrijas valdība bija atzinusi Latvijas okupāciju un jau izdevusi Padomju Savienībai legionārus, bēgļi nebija droši par savu likteni. Salikuši kopā prātus un līdzekļus, viņi nopirkā burinieku “Gundel” un pēc 43 dienu ilga brauciena, izciešot brauciena grūtības un neziņu, beidzot sasniedza Amerikas krastus. Par šo braucienu un turpmāko stāstīja viens no burinieka pasažieriem – gadu

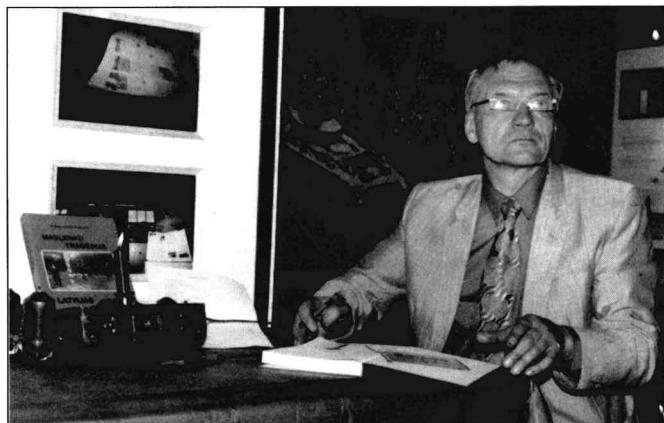
nastas nesaliektais Ādolfs Gailītis. Bēgļiem nācās pavadīt Bostonas cietumā 4 mēnešus, kamēr legalizēja viņu iebraukšanu Amerikā. Pēc tam sākās iedzīvošanās jaunajos apstākļos un arī izklīšana. Izstādes atklāšanā tāpat kā toreiz šalca jūra. Piedalījās arī vairāki citi bēgļu laivās un kuģos patvērumu pasaulē meklēt devušies latvieši, kuri tagad daļēji vai pilnīgi ir atgriezušies dzimtenē. Izstādē ir aplūkojamas no bēgļu laika saglabātās lietas – rudzu maizes doniņa, sarkanbaltsarkanie karogi, burinieka pierderumi. Vecā zvejnieku laiva, kaut arī vēlāku laiku lieciniece, ir un paliek ticības un izglābšanās simbols.

Anda Līce

MUZEJA IZDOTĀS GRĀMATAS

GRĀMATU SVĒTKI MUZEJĀ

15. jūnijā muzejā bija sanācis kupls vēsturnieku, Maslenku robežincidentā iesaistīto robežsargu tuvinieku pulks un daudz interesentu, lai piedalītos izstādes “Maslenku traģēdija – Latvijas traģēdija” atklāšanā un kinorežisora, Okupācijas muzeja Videoprogrammas vadītāja Andreja Edvīna Feldmāņa tāda paša nosaukuma grāmatas tautā laišanā. Šī bija reize, kad mūs uzrunāja dzīvā vēsture. Grāmatas autors, nebūdams profesionāls vēsturnieks, bet ar vēsturnieka kārienu, ilgus gadus ir pētījis robežincidentu uz austrumu robežas, kuram sekoja padomju armijas ienākšana Latvijā. Grāmata stāsta ne

Andrejs Edvīns Feldmanis raksta autogrāfu savā grāmatā “Maslenku traģēdija – Latvijas traģēdija”.

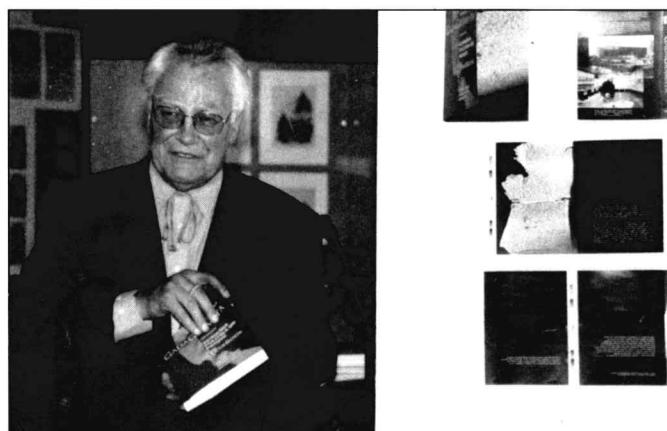
tikai par šo traģisko vēstures lappusi. Tā iezīmē plašāku ar Latvijas okupācijas plāniem saistīto jautājumu loku un aicina turpināt pagātnes pētīšanu.

13. jūlijā notika apgāda “Likteņstāsti” izdotās Andas Līces grāmatas “Mūžīgie līdumnieki” atvēršana. Tā ir autores pēdējo piecu gadu dienasgrāmata par piedzīvoto šodienas laukos, individuālo pretošanos bezcerībai, kura šodien valda joti lielā sabiedrības daļā. Grāmata ir vērotais dzimtenē un aiz tās robežām, pārdomas, ko izraisījuši pagātnes notikumi un tikšanās ar dažādiem cilvēkiem.

MUZEJA GADAGRĀMATA – 2000

Ne nacistu, ne komunistu okupācijas gados Latvijā neiznāca neviens Latvijas vēsturei veltīts periodisks izdevums – žurnāls, mēnešraksts vai gadagrāmata. Par vienu no Latvijas vēstures atdzimšanas rādītājiem neatkarīgajā Latvijā kļuvusi ne tikai zinātnisko monogrāfiju, bet

arī periodisko izdevumu skaita un zinātniskās kvalitātes palielināšanās. Blakus atjaunotajam “Latvijas Vēstures Institūta Žurnālam”, jaunizveidotajiem žurnāliem “Latvijas Vēsture” un “Latvijas Arhīvi” Okupācijas muzejs 1999. gadā uzsācis periodiskas Latvijas Okupācijas muzeja “Gadagrāmatas” izdošanu. Jau pirmajā “Gadagrāmatā”

Valters Nollendorfs ar pirmo “Gadagrāmatu” rokās.

iespiesti vairāki pētījumi, kuriem ir liela nozīme ne tikai muzeja ekspozīcijas pilnveidošanā, bet arī Latvijas vēstures zinātnes attīstībā. 2000. gada vidū 10 pētnieki Latvijā, ASV, Anglijā un Krievijā sagatavojuši Latvijas Okupācijas muzeja “Gadagrāmatu – 2000”, kas veltīta nacistu un komunistu okupācijas izpētei. Tajā, tāpat kā 1999. gadā izdotajā, ir četras apakšnodajas. Pirmajā – apcerējumu – nodaļā publicēsim 8 pētījumus. Te minams darbs par latviešu skolu vēsturi Padomju Savienībā līdz 1937. gadam, par Salaspils koncentrācijas nometni u. c. Dokumentu publikāciju nodaļā 11 jauni dokumenti no Latvijas Kompartijas un LPSR VDK arhīviem. Trešajā nodaļā – recenzijas par okupācijas laika Latvijas vēstures pētījumiem. Pēdējā nodaļa apskata muzeja darbu un jaunieguvumus pēdējo gadu laikā. Grāmata bagātīgi ilustrēta. Rezumējumi angļu valodā.

Prof. H. Strods,
Pētniecības programmas vadītājs

Mēs pateicamies ALJAs stipendiātiem Martai Ķīrisi un Matīsam Kukainis. Strādājot muzejā par gidiem, viņiem bija lieliska izdevība iepazīt dzīvo Latvijas šodienu.

IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA (IP)

SKOLAS, KURU SKOLĒNI VAI SKOLOTĀJI IR PABIJUŠI MUZEJĀ

GRANDRAPIDIEŠI DĀVINA OKUPĀCIJAS MUZEJA DOKUMENTU KRĀJUMU 100 LATVIJAS SKOLĀM

Līdz šim lielāko mērķziedojumu Okupācijas muzeja Izglītības programmas izdotā dokumentu krājuma "Dokumenti liecina" dāvināšanai skolām devusi Grandrapidu latviešu sabiedrību. Kopā saziedoti \$4322, kas, kā min Izglītības programmas vadītāja Ieva Gundare, ar klašu komplektiem (~ 10 eks.) apgādās vairāk nekā 100 Latvijas skolas, t. i., desmito daļu visu skolu.

Lielais ziedojušs savākts Grandrapido organizāciju padomes rīkotajā 14. jūnijā aizvesto piemiņas sarīkojumā, un to Okupācijas muzeja atbalsta grupas kasierim Dr. Rūsiņam Albertiņam nodeva padomes priekšsēdis Dr. Zigfrids Zadvinskis. "Šis ir labs piemērs, ko viena pilsēta var izdarīt visiem kopā strādājot," atzīmē Albertiņš.

Lielā atsaucība Izglītības programmas aicinājumam arī no citām trimdas organizācijām un tautiešiem nozīmē, ka sākotnējais 3000 eksemplāru metiens ir gandrīz izpārdots un muzejs plāno atkārtotu izdevumu. Klašu komplektu iegādei līdz šim ziedots iau pāri par \$8000.

Lai grāmatu komplekti nepaliku skolu bibliotēku plauktos, bet tos lietotu aktīvā vēstures mācīšanā, Izglītības programma plāno metodisku semināru sēriju vēstures skolotājiem muzejā un Latvijas rajonos. Ar Sorosa fonda-Latvija atbalstu top arī izdevums – rokasgrāmata skolotājiem, kas saturā ir metodoloģiski papildināts un padzījinās dokumentu krājumā sniegtu. Darbs ar autentiskiem dokumentiem Latvijas skolotājiem vēl pasvešs, taču tas var vislabāk novest pie padzījinātās vēstures izpratnes, it sevišķi mācot tik Joti “samocīto” neseno vēsturi. Izglītības programma arī cer, ka darbs ar dokumentu krājumu rosinās okupācijas laika dokumentu apzināšanu un vākšanu skolās un novados.

Latvijas Vēstures skolotāju asociācija, vērtējot OM izdoto mācību līdzekli "Dokumenti liecina", atzinusi, ka tas pilnībā nodrošina mācību mērķu un uzdevumu veiksmīgu izpildi, zināšanu un prasmju apguvi un ir piemērots gan skolas pamatkursam, gan profilkursam vēsturē.

Izvilkumā citēts 12. punkts no Latvijas Vēstures skolotāju asociācijas novērtējuma par Okupācijas muzeja izdoto mācību līdzekli "Dokumenti liecīna":

12. Vai mācību līdzeklis nodrošina vēstures standartā (vadlīnijās) noteiktā saturā apguvi un mācību uzdevumu izpildi:**12.1.** Mācību līdzeklis nodrošina šādu mācību mērķu izpildi: attīsta analītiskās un sintezejošās darbības prasmes un iemājas vēstures avotu, literatūras, kartogrāfiskā un statistiskā materiāla analīzē.

12.2. Mācību līdzeklis nodrošina šādu mācību uzdevumu izpildi: veido izpratni par vēsturiskā procesa norisi visās cilvēka dzīves jomās, rosinot domāt par katras personības vietu un lomu vēstures procesā.

12.3. Mācību līdzeklis nodrošina šādu zināšanu apguvi: 1. par Latvijas vēsturi no 1939. līdz 1991. gadam; 2. par starptautiskajām attiecībām no 1939. līdz 1991. gadam; 3. par ikdienas dzīvi, propagandas nozīmi okupācijas laikā.

12.4. Mācību līdzeklis nodrošina šādu prasmju apguvi: 1. darbu ar avotiem, attīsta analīzes, salīdzināšanas prasmes; 2. veido prasmi analizēt vizuālos vēstures avotus; 3. balstoties uz avotiem, argumentēti izteikt viedokli.

VIDEOLECĪBU PROJEKTS

In memoriam

Imants Vizbulis (1924–2000) – leģionārs, miris Lielbritānijā.

Arnolds Jūlijs Mencis (1915–2000) – kara līdotājs, leitnants, Dzelzs Krusta 2. pak., 1. pak. un Trīs Zvaigžņu ordeņa zelta medaļas kavalieris, Latvijas Nacionālās armijas aviācijas pulka veterāns.

Vilis Krūmiņš (1919–2000) – Latviešu strēlnieku apvienības dibinātājs, ilggadējs Latvijas Dabas muzeja direktors.

Jāzeps Grizāns (1919–2000) – leģionārs, miris Anglijā.

Rodions Liepiņš (1912–2000) – Abrenes aprīnķa skolotājs, mobilizēts vācu armijā 1944. gadā.

Līdz šā gada 1. septembrim ir nofilmēti 352 personu dzīvesstāsti 750 stundu garumā. Pastāvīgi tiek filmētas arī nozīmīgu sarīkojumu videoreportāžas; šobrīd jau 68 stundu garumā.

OM Jūrkalnē rīkotās ekspedīcijas laikā (10.–12.augusts) nofilmējām latviešu bēgļiem un viņu glābējiem veltītās piemiņas zīmes atklāšanas ceremoniju, kā arī tika veiktā četru personu – Ausmas Muzikantes, Jāņa Trumara, Artura Trauberga un Emīlijas Enģeles, atminu ieraksti.

Videoprogramma lūdz mērķa ziedojušus Ls 300 apmērā jaunas filmēšanas tehnikas (statīvs, apgaismošanas iekārtas) iegādei noletotās vietā.

Lelde Ozola,
OM Videoprogrammas fondu glabātāja

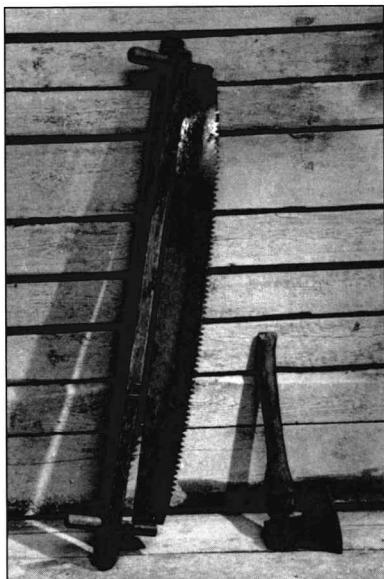
JAUNIEGUVUMI

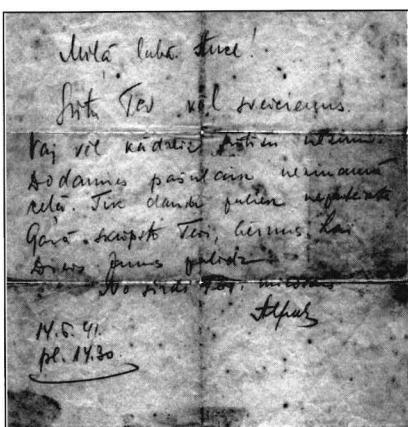
*Tumsībā darināta
Baltajai dienai kārtā,
Stipra kā sakņu
pinums.
No marles plūksnām,
Nē, no cerības un
lūgšanām.*

Alvīnes Baltmanes
1954. gadā Karagan-
das nometnes slim-
nīcā no marles ar
spolišu diegiem izšūtā
blūzīte un tās
tuvska.

*Ar katru cirtienu dzīlāk
Ciedru cietajā miesā
Un tuvāk tam laikam,
Kas netaisnību reiz
tiesās.
Dzīlāk un tuvāk to
vārdā,
Kas sagaidīt
nepaguva.*

Ar šo cirvi un zāgi
Krasnojarskas apgabala
Rešotu "Himjes-
hozā" strādāja 1941.
gadā izsūtītā Vilma
P l a v e n i e c e .
Priekšmetus saglabājusi Jura Saulgoža ģimene.

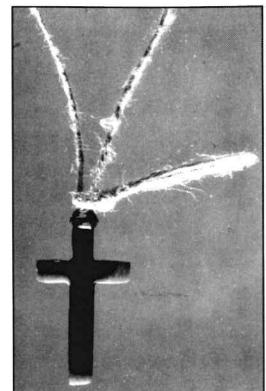

*"Tik daudz palika
nepateikta"...
Klusums aizauž
pēdas ciet.
Vien vārdu
atblāzma caur
gadiem,
Kad pieskaramies,
dvēs'lē zied.*

1941. gada 14. jū-
nijā no vagona
izmestā vēstule, kuru pulkvedis Alfrēds Platais rakstīja
savai sievai. Vēstuli no Brazīlijas atvedusi pulkveža meita
Zigrīda Gintere.

*Tad iedomājās olīvu koku,
Zem kura reiz stāvēja Kristus,
Un pirksti darija zīmi,
Ar kuru visu iztur.*

Šo krustiņu Plahinā 1950. ga-
dā no plastmasas ķemmes dari-
nājis par piedalīšanos pretestības
kustībā 1940. gadā tiesātais
Bruno Gulbis. Krustīš dāvināts
Margaritai Siderei.

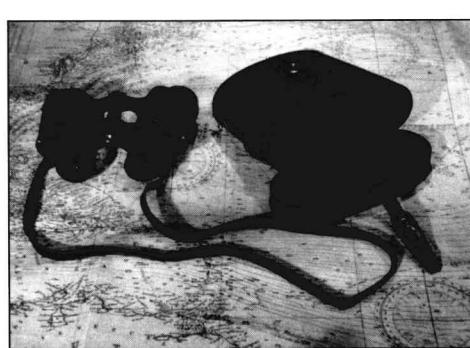

*Caur sāļām šķakatām brienot,
Caur kāpu viršiem un smilgām,
Par atskatīšanos maksāts
Ar skumjām svešumā
Un bārenību ilgu.*

Pētera Postaža muzejam dāvinātais 1997. gadā glez-
notais darbs "Bēglji".

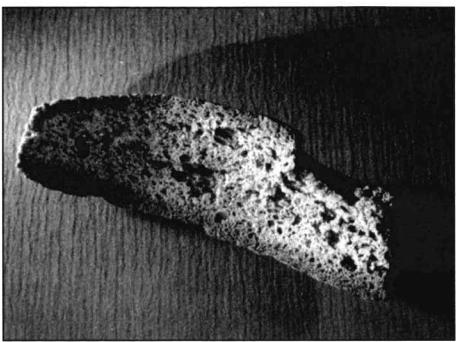
*Cik daudz gan viņu, izkaisīto,
Zem nemīlamām velēnām.
Tur neaizlūgs un nepieminēs,
Un ziedus neviens nenesīs.
Bet viņu izdzisušie vārdi
Ir ierakstīti debesīs.*

Anitas Liepas
1991. gadā no
Taišetas–Bratskas
trases 22. invalīdu
nometnes kapsētas atvestā plāksnīte. Kapsētā apglabāti
Latvijas armijas virsnieki.

Burenieka "Gundel" tālskatis.

*Ļaudis turēja plaukstu virs acīm –
Kas tur tajā
ūdensceļa galā,
Brīvības
pussala, sala?
Cerība sauca
uz priekšu,
Atmiņas
atpakaļ skrēja.
Pasaules vēji
pūta burās,
Vien nebija
dzimtenes vēja.*

*Sen sarūsējis ir
nazis,
Kas tevi rikās
grieza,
Un ēdāji jau
vijsaulē staigā.
Tu biji mums
toreiz
Un mūžīgi
mūžos būsi
Mūsu un Dieva
maize.*

1944. gada oktobrī Pāvilostā ceptās rudzu maizes doniņa no klaipa, kas bija bēgļiem līdz uz burinieka "Gundel" celjā no Zviedrijas uz Ameriku. Maizes doniņu, materiālus no kuģa kapteiņa Jāņa Voldemāra Rozenberga personiskā arhīva, jūras kartes, sekstantu, tālskati, Latvijas karogu, kuģa žurnālu, kapteiņa sievas Mirdzas Rozenbergas dienasgrāmatu Okupācijas muzejs saņēma no Vlijas Kanninghemas.

MANA MAIZE

Kad viņa tev garšoja vislabāk? Vai tu vēl atceries brīžus, kad vijas dēļ tu biji ar mieru atdot visu, kas tev tobrīd piederēja? Vai tas nav brīnums, ka vijas cena pasaulē nemītīgi mainās, bet vērtība būtībā aizvien ir nemainīga? Redzot maizes noniecināšanu, mēs gan sakām, ka tai vairs nav vērtības. Vai maizes vērtību mūsu apziņā var uzturēt tikai izsalkums un bads?

Vai par maizi drīkst teikt – "viņa"? Jā, jo maize ir dzīvības uzturētāja. Nav divu vienādu maizes stāstu. Tie reizē ir stāsti arī par cilvēkiem. Okupācijas muzeja šīsvasaras neparastais ieguvums – pirms 56 gadiem ceptās rudzu maizes doniņa – ir cauri laikiem iznesta zīme, kas mūs rosina atcerēties arī savu maizes stāstu. Tu saki: "Atcerēties nav viegli." Jā, bet tas ir svētīgi, jo tad nākas pārlūkot savas materiālās un garīgās vērtības. Tā mēs no rokas rokā mūžīgās lietas nododam nākamajiem.

Maize rādījās sapņos un bija galvenais sarunu temats padomju cietumos, nometnēs un izsūtījumā vārdzinātajiem. Gadiem ilgi piederētie viņiem sūtīja paciņās rudzu maizes sausīņus. Ko trimdas gados Latvijā izciemojušies tautieši veda uz savu mītnes zemi? Latvijas maizi. To pieminēja svētkos un ikdienā, mēģināja cept no svešā zemē augušiem graudiem. Mēģināja un arī iemācījās.

Kurai tautai vēl ir tik bagāts maizes galds kā latviešiem? Vai te nav zināma līdzība ar tautas rakstiem? Agrāk cepējas, pirms laist krāsnī klaipus, tos nogludināja un katrā ar roku iespieda krusta zīmi. Pirms sākt kaisīt tīrumā sēklu, sējējs pārmeta krustu. Mēs sakām: "Mūsu maize." Bet varbūt vispirms tā ir Dieva maize?

"Mana maize" – tā varētu saukties grāmata par maizi, bet, lai tā taptu, ir vajadzīgas tavas, manas un daudzu, daudzu atmiņas. Tās ir neatkarojamas tāpat kā maizes garša. Mana maize. Tev ir tavējā. Uzraksti par to un sūti savu maizes stāstu Okupācijas muzejam.

NO KURIENES ŠĪ GAISMA?

Mums ikviens pieder lietas no laikiem pagājušiem un no Jaudīm. Tās klusē neskartas un aizmirstībā grimst. Bet priekšmeti sāk starot, kad vārdā nosauc tos un putekļus dzen projām. No kurienes šī gaisma? No domām, kuras vijušās ap tiem, no roku skārieniem, no skatieniem, kas glāstījuši reiz, no laika zīmogiem un jūtām. Krit visām lie-tām pāri kādu mūžu ēnas. Atvilktnēs, uz bēniņiem un lādēs guļ vēsture un gaida, kad to gaismā cels un atgriezties laus tur, kur tai ir īstās mājas. Tu, kas tālumiem vairs nespēj pāri doties, ļauj savu laika zīmēm nākt un liecināt. Lūk, albums, vēstules un dienu pieraksti uz nodriskātām lapām, ko asaras reiz kapājušas! Lūk, tautastērps, no ilgām šūdināts! Cik reižu vārdiņš "Latvija" nav izrunāts, to ģērbjot viņas, izpostītās, godos! Kam tālāk nodot to, kas sirdi sildījis un drošinājis prātu? Nekad vairs tādu zīmju nebūs un nekur. Tavs pienākums ir gādāt, lai nepārtrūkst tas pavediens, kas mūs tik neparastos veidos kopā tur.

P.S. Ar šo es griežos pie tautiešiem, kuri vēl glabā vēstures liecības un nezina, ko ar tām iesākt, vai arī domā, ka tām nav lielas vērtības. Okupācijas muzejs ar prieku un pateicību pieņems visu, kam kāds sakars ar jūsu projāmceļu no dzimtenes, gaitām svešumā un darbošanos, kura veicināja Latvijas neatkarības atgūšanu.

Anda Līce

MAZĀS IZSTĀDES

Šogad muzeja foajē apmeklētājiem ir piedāvātas sešas mazās izstādes: Vorkutā izgatavotu šaha figūru komplekts, viesnīcā "Rīga" padomju laikā ierīkotās un tagad atrastās noklausīšanās iekārtas fragments, cietumos, nometnēs un izsūtījumā tapušie Lieldienu apsveikumi, padomju laika militārie apbalvojumi, soda vietās darinātie Jāņu apsveikumi un rokdarbi, bēgļu rati ar visbiežāk līdzīgiem iemētajām lietām tajos.

Bēgļu rati.

KUR ŠOVASAR PIEDALĪJUŠIES MUZEJA PĀRSTĀVJI?

Šovasar, no 12. līdz 14. jūnijam, Viļņā notika starptautiska konference un tribunāla sēdes, kuru mērķis – komunisma noziegumu izvērtēšana un nosodīšana. Tribunālā apsūdzētāji vietnieks bija Latvijas pārstāvis Uldis Pauls Strēlis. Latviju pārstāvēja arī Lidija Doroņina-Lasmane, Ints Cālītis un Pēteris Simsons, kuri sniedza liecības par komunistiskā režīma noziegumiem pret Latvijas tautu.

Turpinājums 10. lpp.

MUZEJA DARBINIEKI ĀRPUS MUZEJA

Turpinājums no 9. lpp.

Konferencē piedalījās Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja pārstāvji Metjū (Matīss) Kotts un Inese Šnepsta. Nolasīto referātu tēmas saistījās ar Latvijas okupāciju 1940.–1941. gadā. M. Kotts lasīja priekšlašījumu „Šustina saraksts – masu nāves sprieduma saturs un konteksts” (nolasīts angļu valodā), bet I. Šnepsta – „Represijas pret Latvijas Romas katoļu baznīcu komunistu okupācijas periodā 1940.–1941. gadā” (nolasīts krievu valodā). Konferencē piedalījās pārstāvji no vairāk nekā 20 valstīm, galvenokārt no bijušās Padomju Savienības un Austrumeiropas, kā arī no ASV, Japānas, Kanādas, Vācijas.

Konferences un tribunāla darbība notika atsevišķi, līdz ar to muzeja pārstāvji tribunāla darbībā nepiedalījās. Izņēmums bija pēdējā tribunāla sēde 14. jūnijā, kas notika Viļņas Sporta pilī, tajā piedalījās visi pasākuma dalībnieki, Lietuvas politiski represēto apvienības un nacionālo partizānu pārstāvji, kā arī diezgan liels interesenti pulks. Šajā sēdē pieņēma vairākas rezolūcijas, piemēram, par nepieciešamību starptautiski atzīt komunismu par noziedzīgu ideoloģiju, turpināt pētniecību un izmeklēšanu. Viena no rezolūcijām paredzēja kompensāciju pieprasīšanu arī komunistiskā režīma represijās cietušajiem.

Konferences gaitā varēja iepazīties ar citu valstu piederzi komunistiskās okupācijas režīma noziegumu izpētē, kā arī ar prioritātēm pētniecībā. To nodrošināja referātu tulkošana lietuviešu, angļu, krievu un vācu valodā. Runājot par pētāmiem jautājumiem, jāsecina, ka Lietuvā lielāka uzmanība pievērsta nacionālo partizānu tematikai: Genocīda muzejā nacionālajiem partizāniem veltīta daļa eksposīcijas, bet pēdējos gados izdotas vairākas grāmatas, kurās aplūkota minētā tēma. Diemžēl grāmatas izdotas tikai lietuviešu valodā, līdzekļu trūkuma dēļ tulkojumi tuvākajā laikā nav gaidāmi. Pagaidām pētnieki un interesenti Latvijā var iepazīties tikai ar vienu no Lietuvas Genocīda un pretošanās izpētes centra izdotām grāmatām angļu valodā „The Anti-Soviet Resistance in the Baltic States”.

Grūtības ar grāmatu un dokumentu krājumu tulkošanu ir viena no galvenajām problēmām, kas šobrīd apgrūtina iepazīšanos ar citās valstīs veiktajiem pētījumiem. Otrs faktors ir kontaktu trūkums un grūtības ar citu valstu arhīvu izmantošanu, tāpēc pētījumus veic, balstoties uz pašmāju materiāliem. Konferences materiālu apkopošana un tulkošana uzskatāma par labu sākumu turpmākajiem darbiem, kuros varētu iesaistīties dažādu valstu vēsturnieki.

Okupācijas muzeja specifikai atbilst arī piedalīšanās atceres pasākumos un sarīkojumos, kas veltīti konkrētām personām vai okupācijas laika notikumiem. 2000. gada 28. jūnijā Kuldīgas rajona Padures pagasta Vindolās notika 1945. gada 26. februārī „Sarkanās bultas” partizānu noslepkavotajam pulkvedim Krišam Ķūķim (1874–1945) veltīts piemiņas pasākums. Tajā piedalījās un runas teica Latvijas Nacionālo karavīru apvienības, Nacionālo partizānu apvienības un Saeimas pārstāvji, kā arī aktrise Vera Gribača, klātesot pulkveža K. Ķūķa tuviniekim. Okupācijas muzeja vēsturniece I. Šnepsta teica ūsu runu un muzeja vārdā nolika ziedus.

Savukārt mēnesi vēlāk, 29. jūlijā, Mordangā notika 10. nacionālo partizānu salidojums. Uz pasākumu bija aicinātas arī Lietuvas un Igaunijas nacionālo partizānu

delegācijas. Pēc svinīgajām uzrunām un apsveikumiem sekoja diskusija par Latvijas, Lietuvas un Igaunijas nacionālo partizānu sadarbību pierobežas reģionos – Sēlijā un Ziemeļvidzemē. Vēsturniekiem bija iespēja aprunāties ar bijušajiem mežabraljiem un iegūt derīgu informāciju, lai to izmantotu tālākos pētījumos par pretošanās kustības norisēm Latvijā pēc Otrā pasaules kara.

Patīkami pārsteidza fakts, ka pasākums bija kupli apmeklēts. Bija ieradušies ne tikai nacionālie partizāni un viņu atbalstītāji, bet arī tuvinieki un ne mazums jaunu cilvēku. Jaunās paaudzes vēsturnieki, kuri nodarbojas ar Latvijas okupācijas perioda izpēti, izmantoja iespēju, lai savāktu nacionālo partizānu atmiņas un precīzētu jau esošos faktus. Bija skumji dzirdēti Igaunijas delegācijas pārstāvja Alfrēda Kārmana izsacīto igauņu mežabralju pozīciju: „Nevienam ne vārda!” Diemžēl arī Latvijā nereti nākas saskarties ar neuzticību un nevēlēšanos runāt ar vēsturniekiem, tāpēc jaunajiem, uzskatot viņus par „čekas agentiem”. Ir saprotamas šo cilvēku bailes no atkārtotas izsekošanas vai represijām, taču atmiņu vākšana ir vienīgais veids, kā saglabāt aculiecinieku priedzēto un nodot to tālāk, lai nākotnē nebūtu jāstrādā tikai ar arhīvu materiāliem un krimināllietām, kas atspoguļo okupantu un represīvo struktūru darbinieku attieksmi pret nacionālo partizānu kustību un citām pretošanās formām.

Un tomēr – Mordangā katrs varēja ar savām acīm redzēt tos cilvēkus, kuri savulaik cīnījās par Latvijas brīvību vai riskējot atbalstīja cīnītājus. Latvijas nacionālie partizāni varēja paļauties tikai uz sevi – savu ticību un Tēvzemes mīlestību, jo sākotnēji solītā Rietumvalstu palīdzība tā arī netika saņemta. Jaunajai paaudzei ir savi varoņi arī pašu tautā, un tie nav jāmeklē krāsainās ārzemju grāmatās. Reizēm tikai pietrūkst paaudžu saskares, ko varētu labot, uzticīties un stāstot, iztaujājot un uzklasot.

Inese Šnepsta,
vēsturniece un arhīva krājumu līdzstrādniece

OKUPĀCIJAS MUZEJS – IGAUNIJĀ

Neilgi pirms 25. marta Okupācijas muzejs saņēma uzaicinājumu nolasīt referātu Igaunijas Latviešu biedrības ikmēneša sanākšanā, kura iekrita tieši 25. martā. Pārstāvēt muzeju šajā pasākumā uzticēja man – Izglītības programmas darbiniecei Zanei Baķei. Vienojāmies ar Gundegu Micheli, ka izmantošu viņas diapozičībus, kurus viņa rāda dažādos pasākumos Amerikā. Atlaistu diapozičībus, kuros bija redzams muzejam raksturīgākais – ēka, daži uzņēmumi no eksposīciju zāles, muzeja darbības virzieni: Izglītības programma, Videoprogramma, krātuves. Lielākā daļa diapozičīvu, protams, attiecās uz traģiskajiem 25. marta notikumiem pirms piecdesmit viena gada.

Iebraucot Igaunijā, mani izbrīnīja, ka nerēdzēju karogus sēru noformējumā. Tas bija nedaudz dīvaini pēc sarkanbaltsarkano karogu jūras Rīgā un citur Latvijā.

Uz Igaunijas Latviešu biedrības sarīkojumu Tallinā, Tūrisma mājā, ieradās ap 30 cilvēku. Pasākums sākās ar manu apmēram 1 1/2 stundas garo stāstījumu par Okupācijas muzeju un 25. marta notikumiem Latvijā. Muzejā emocionālākie stāsti ir par priekšmetiem, kuri tā vai citādi ir saistīti ar deportācijām un ieslodzījumu, tāpēc

MUZEJA DARBINIEKI ĀRPUS MUZEJA

arī manā stāstījumā lielāko daļu aizņēma šo priekšmetu stāsti (biju atlasījusi priekšmetus, kuru īpašnieki tika izsūtīti tieši 25. martā).

Jautājumi, kas sekoja priekšlasījumam, gan vairāk attiecās uz represēto stāvokli un valdības attieksmi pret viņiem Latvijā šodien. Pēc priekšlasījuma nelielu programmu ar dziesmām un dzejas lasīšanu bija sagatavojušas arī vietējās Igaunijas latvietes.

Kad pasākuma oficiālā daļa bija beigusies, sākās saviesīga pasēdēšana, parunāšana un padziedāšana. Tāds ir arī ikmēneša sanāšanu parastais saturs: sākumā kāds priekšlasījums vai priekšnesumi, vēlāk groziņu vakars. Mani, protams, iesaistīja sarunās par Rīgu un Latviju, pārsvarā tās bija atmiņas par tureniešu jaunības dienām Latvijā.

Zane Baķe

TĀLĀKIZGLĪTĪBAS KURSI MUZEJU DARBINIEKIEM

Lai celtu muzeja darba kvalitāti, 2000. gadā Okupācijas muzeja darbinieki ir apmeklējuši Valsts muzeju pārvaldes rīkotos Tālākizglītības kursus muzeju darbiniekiem.

2000. gada 14.–18. februārī kursus apmeklēja muzeja darbinieki Zane Baķe un Ojārs Stepins. Kursu tēma: "Ievads muzeja darbā". Kursi domāti Latvijas jauno muzeju darbinieku iepazīstināšanai ar muzeju darbības pamatprincipiem un jaunākajām tendencēm muzeju darbā. Kursus vadīja speciālisti no Valsts muzeju pārvaldes, Latvijas Vēstures muzeja, J. Raiņa Literatūras vēstures un mākslas vēstures muzeja, Dabas muzeja. Kursu apmeklētāji noklausījās lekcijas par šādām tēmām: "Muzeju darba aktualitātes", "Muzeja krājums", "Muzeja darbs ar sabiedrību", "Muzeja ekspozīcijas", "Projektu menedžments".

2000. gada 6., 7., 20. un 21. martā Valsts muzeju pārvaldes rīkotos kursus apmeklēja Taiga Kokneviča un Ojārs Stepins. Kursus vadīja Latvijas Vēstures muzeja Zinātniskās pētniecības restaurācijas centra speciāliste Ārija Ubarste un J. Raiņa Literatūras vēstures un mākslas muzeja speciāliste Aija Brīvniece. Kursu tēma: "Krājumu saglabāšana. Papīrs". Kursu apmeklētājus iepazīstināja ar muzeju krājumos esošo papīra priekšmetu saglabāšanas pamatprincipiem. Noklausījāmies lekcijas par šādām tēmām: "Papīra priekšmetu saglabāšanas pamatprincipi", "Uzglabāšanas un pārvadāšanas prasības", "Krājuma saglabātības pakāpes noteikšana", "Papīra priekšmetu iesaiņošana glabāšanai", "Papīra mehāniskā tīrišana", "Krājumu saglabātības analīze un bojājumu noteikšana". Teorētiskās lekcijas bija apvienotas ar praktiskām nodarbībām papīra tīrišanā un papīra priekšmetu iesaiņošanā glabāšanai.

2000. gada 15. jūnijā Valsts muzeju pārvaldes rīkotos Tālākizglītības kursus muzeju darbiniekim apmeklēja

Ojārs Stepins. Kursus vadīja Latvijas Kinofotofono dokumentu arhīva speciālisti. Kursu tēma: "Audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu saglabāšana". Kursu laikā lekcijas par audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu saglabāšanu nolasīja KFFDA speciālisti: Ivars Freimanis par tēmu "Audiovizuālo, foto, skaņas dokumentu saglabāšana"; Lauma Auziņa par tēmu "Audio, video materiālu glabāšana"; Andrejs Dombrovskis par tēmu "Jaunās tehnoloģijas audio, foto, kino, video materiālu saglabāšanā". Kursu noslēgumā to dalībniekiem tika demonstrētas vairākas unikālas KFFDA fondos saglabātas dokumentālās kinofilmas.

Ojārs Stepins

KURATORU MAINA

Okupācijas muzejam ir laimējies – nav pārrāvuma starp vēsturnieku paaudzēm. Viens no jaunajiem vēsturniekiem, Kanādā dzimušais Matīss Kotts, baudījis mītnes zemē labu izglītību un caur kultūru arī latvietību, 1997. gadā pārcēlās uz dzīvi Latvijā un sāka strādāt Okupācijas muzejā virpirms par administratoru, tad par izpilddirektora vietas izpildītāju un visbeidot par muzeja ekspozīcijas kuratoru. Viņam raksturīgs pamatīgums, plašās zināšanas un prasmes

Matīss Kotts.

sastrādāties ar citiem. Šoruden Matīss dodas uz Oksfordu, lai turpinātu izglītošanos. Apzinoties, ka mums viņa Joti pietrūks, mēs sakām viņam paldies un novēlam svētīgus Oksfordā pavadītos gadus.

Ar 1. septembri muzeja ekspozīcijas kuratora pienākumus ir uzņēmies Jānis Valdemārs Liepiņš, diplomēts sociologs ar magistra grādu administratīvās zinātnēs. Jānis V. Liepiņš Vācijā, Minhenē, vadījis Austrumeiropas kultūras centru. Ar jauno kuratoru iepazīstināsim apkārtraksta nākamajā numurā.

Jubilejas veltes

Maruta Akurāters 85 gadu dzimšanas dienā sveic – Omahas Latviešu biedrība.

Elmas Miniats jubilejas velte – Evita Bērziņa, G. un I. Brunavi, Ilmārs Dālbergs, H. un M. Hausmani, L. un Z. Grīnbergi, Roberts Leitāns, Oļģerts Miniats, R. un B. Miniats, Hedvīga Pētersone, E. un D. Reinbergi, Magda Rieta, I. un A. Upmaļi

Prāvestu Albertu Ozolu 85 gadu jubilejā un 60 gadus mācītāja amatā sveic – Pēteris Aizupītis, Vilnis un Maija Baumanis, Nikolajs un Mirdza Kalnītis, Velta Kalnītis, Irēne Karule, Baiba Kļaviņa, Perdue, Ingrīda un Roberts, Andris un Dagnija Lācis, Milda un Jānis Pētersons, Valija Skrodelis, Jānis Spirģis, Hilda Uršteins, Pauls Zālītis, Valters M. un Irma Zālīte.

Daugavas Vanagu apvienības 50 gadu darbības atcerēi – Daugavas Vanagu un Daugavas Vanadžu apvienība Nujorkā (c/o Ilmārs Riekstiņš).

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Piemiņas ziedojuumi

Atvainojamies Feliksam V. un Elfriedei Bukiem par iepriekšējā "Apkārtrakstā" sarakstā izlaisto piemiņas ziedojumu.

Pieminot 14. jūniju – Daugavas Vanagu apvienība Floridā

Dievkalpojuma kolekte, **pieminot 25. martā aizvestos latviešus** – Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudze Detroitā

Kalpaka piemiņas dienas ziedojuums – Linkolnas Latviešu ev. lut. draudzes Dāmu komiteja

Mātes piemiņai – prāv. Alberts Ozols, Gunārs Zāgars

Silvijas Ancāns piemiņai – Tomas un Maija Sperauskas

Godinot un paturot mīlā piemiņā **Janinu un Staņislavu Andžānus**, miruši Rīgā 1999. gadā – Juris un Olita Valainis

Raimonda Austerlandes piemiņai – Maija un Modris Mednis

Čekas nomocītā brāļa **Arvīda Beldava piemiņai** – Hugo Beldavs

Berta Birzes piemiņai – Livia Birze

Brāļa leitnanta **Leva Birzenieka piemiņai** – Viktors Birzenieks

Helēnas Bogdānes, dzim. Mārāns, piemiņai – Juris un Olita Valainis

Vilhelmīnes Brakmanes piemiņai – Aida Ceriņš, Rasma un Zigurds Kārkliņš, Bronija Melbārdis, Arvīds Oliņš, Vaira Otvars, Dzintra Platacis, Astra Plūcīs ar ģim., Gunārs un Aija Potāpovs, Pēters un Ilze Romanovskis, Uldis Streips ar ģim., Jānis Sventeckis ar ģim., Konstantīns un Franciska Sveneckis, Indianapoles Latv. skolas saime

Brastiņu Ernesta piemiņai – Latvju dievturu sadraudze (ASV un Kanādā)

Matīsa Brieža piemiņai – Dace Sprecher

Emīlijas Bruvelis Petersons piemiņai – Brigita Smits

Pētera Buls piemiņai – Mary Buls

Jāņa Buršvīta piemiņai – Daina Dreimane

Emīlijas Caunītes piemiņai – Vilhelms Caunītis

Jura Cepleviča piemiņai – Jūlija Pakalniņš

Kārja Cerbuļa piemiņai – Jānis Cerbulis

Žaņa un Mirdzas Cīrcenis piemiņai – Albert Stenberg

Andra Damrozes piemiņai – Arturs Damroze

Daugavas Vanagu izcilā darbinieka **Boļeslava Delvera piemiņai** – Juris un Olita Valainis

Valtera Ērgļa piemiņai, izsūtīts 1941. gadā – Monvids un Aina Fraktnieks

Nomocīto ārstu – **Valža Gavara un pulkveža Stūres piemiņai** – Lidija Augstkalne

Hermīnes Gobiņas piemiņai – Elīta Gobiņa

Haralda Heines piemiņai – Māra Brikovskis

Jāņa Ikstruma piemiņai – Zelma Ikstrums

Ivara Irbes piemiņai – Jānis un Inese Leimanis

Tēva **Kārja Jansona**, tēvoča **Viestura Teikmaņa** un brālēna **Tālivalža Teikmaņa piemiņai**, kuru lielinieki nošāva 1948. gadā – Lorena Murphy

Kārja Jansona un Viestura Jansona piemiņai – Igors Liders

Tēva **Kārja Jansona**, tēvoča **Viestura Teikmaņa** un brālēna **Tālivalža Teikmaņa piemiņai**, kuru lielinieki nošāva 1948. gadā – Lorena Murphy

Emīlijas Jēkabsones piemiņai, izsūtīta uz Sibīriju no Tirzas pagasta 1949. gadā, mira Sibīrijā –

Viola un Jānis Lācis

Pulkveža Jāņa Kalāča piemiņai – Vija Ozols

A. Kerlins ģimenes piemiņai – Victor Kerlins

Jāņa Klīdzēja piemiņai – Juris un Olita Valainis

Jēkaba Klaviņa piemiņai – John Klaviņš

Harija Kodola piemiņai – Ēriks Dambergs

Dr. Valentīna Kores piemiņai – Maija un Gunnar K. Vanags

Māsīcas **Līvijas Krauksts piemiņai** – Maija Grimza, Nedda Grīnups

Artūra Krādziņa piemiņai – Inese Tisins

Ed. Krišjansonu ģimenes piemiņai, aizvesti 1941. gada 14. jūnijā – Biruta Upsons-Krišjansons

Kārja Jura d. Kulmaņa piemiņai – Lidija Stērste Kūlmane

Ielas N. Lačpleses piemiņai, mirusi 93 gadu vecumā 2000. gada 8. jūlijā Garezerā – Juris un Olita Valainis

Vectētiņa Jāņa Larmaņa piemiņai – Biruta Mayer

Margaretas Lazdas piemiņai – Dzintars un Biruta Abuls, Rūsiņš un Daina Albertiņš, Tālivaldis un Gunta Cepuriņš, Paulis un Inta Duks, Alvis un Māra Freimanis, Dr. Pauls un Silvija Kupčiņš, Hermīne un Kārlis Legzdīņš, Lydia Nīkurs, Margarita Nīkurs, Jānis un Rasma Priede, māc. Ida N. Rautenšilde, Verners un Silvija Rūtenbergs, Dace Venters

Vecvecāku Līzas un Edvarda Luidmaņu piemiņai – Ligita Galdiņa

Jēkaba Lutča piemiņai – Ērika Clawson

Marijas Mednis piemiņai – Fred un Maija Wolf

Jāņa Hugo Mucenieka piemiņai – Daina Romualdi

Ulda Muižnieka piemiņai – Irene Muižnieks ar ģim., Laimonis un Ilga R. Andersons

Alberta Naidera piemiņai – Dr. Roberts Seisums

Edvarda Ozoliņa piemiņai – Juris un Olita Valainis

Jāņa Ozoliņa piemiņai – Māra O. Evans

Tālivalda Paegles piemiņai – Pēteris Daugavietis, Ausma un George Dāvis, Elmārs Ēvele, Raymond un Līga Gonzalez, Uldis un Anna Kalējs, Elmārs un Ināra Kalnaraups, Ilga un Aldonis Kalniņš, Andris un Lia Klaumanis, Zelma un Artūrs Lācums, Jānis un Velta Lazda, Jean un Harvey Marlowe, Ivars un Zaiga Petrovskis, Velga un Jānis Plāte, Melita Purviņš,

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Andrejs G. Radziņš, Augsts Redlichs, Dr. Arnolds Ruperts, Anna Sergejevs, Jr., Sandra un Kārlis Spolītis, Laima Stede, Anna Sveķe, Ēriks un Biruta Taube, Vikentijs un Brigitā Valts, Arthur un Verona VanderVen, Leons un Irēna Vanuška, Gunta M. un Jānis Vilciņš, Grand Rapidu korp. Daugavietes kopa, Grand Rapidu Latv. ev. lut. draudze
Kārļa Ādolfa Pakuļa piemiņai – Līga Šulcs
Rikarda Pasītis piemiņai – Austra Miezis
Hugo Pilmaņa piemiņai – Gunārs Ūdris
Diplomētā inženiera **Mārtiņa Plandara piemiņai** – Valts Plandars
Jēkaba un Annas Podreckis piemiņai – Inta Hasenkamp
Artūra Praudiņa piemiņai – Anna Blukis, Janis I. Praudiņš
Austras Priednieks piemiņai – Nora Resk
Jūlija Purviņa piemiņai – Velta Breža, Elvīra Kursma, Guntis un Ilze Strīķis, Tālivaldis un Rūda Stūris, Jānis un Nīna Trubacis, Toledo literārā kopa: Daina Arājs, Marina Bauska, Angelika un Ruta Kjavīņš, Mālija Kranz, Augsts, Jūlija un Ināra Martisons, Melita Purviņš, Ojārs Podiņš, Valija Sarkans, Dzidra Shlaku, Alfreds un Mirdza Ūdenāns
Kārļa Rabaca, kura raksti ir apglabāti Brīvības piemineklī, **piemiņai** – Ilza Rabacs un Maija Bagby
Pulkvežleitnanta **Eduarda Ramiņa piemiņai** – Inese un Arnolds Kaneps
Marijas Ramiņš piemiņai – Ruta Zunde-Balodis, Barbara un Edward Francfort, Patty un Greg Francfort, Līga Neimanis un Ingrīda Rūtiņš
Mīrdzas Rīpas piemiņai – Feliks V. un Elfriede Buks
Mācītāja **Jāņa Rīsa piemiņai**, miris pie Baikāla ezera – Dagmāra Strautiņa
Andža Rolava un viņa ģimenes piemiņai – Elza Gulbis
Bertrama Rozenberga ar kundzi un Jevgenija Petričeka ar kundzi piemiņai – Karen E. Greever
Pētera Rozentāla piemiņai – Dr. Jānis J. Rosentāls
Austra Rupnera piemiņai – Velta Creamer
Kārļa un Jāņa Sāna piemiņai – Vella I. Sāns
Voldemāra Saveļa piemiņai – Agris un Ausma Biks
Intas Strazdes un Lizetes Staltes piemiņai – Maija un Modris Mednis
Kapteiņa **Jura Steinberga piemiņai**, kritis Vjetnamā, apglabāts ar militāru godu – Aleksandra Mednis un Astride Plauks
Vecāku – **Ernesta un Mades Štrausu – un māsas Annas Apines piemiņai** – Arnolds Štrauss
Ērika Štrausa piemiņai – Jānis un Silvija Richters
Edgara Tetera un Augusta Konča piemiņai – Feliks V. un Elfriede Buks
Tēvoča **Jonasa Urnežus piemiņai** – Marija Urnežus Lambergs
Leona Varslavāna piemiņai – Olita un Juris Valainis
Jāņa Vēciņa ģimenes piemiņai – Jānis un Austra Bērziņi
Brāļa Reiņa Jura Zvirbuļa piemiņai – Ērika Amštuts-Zvirbulis

2000. gada pirmā pusgada ziedotāju saraksts

no 2000. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam

Virs Ls 2500 (~USD 4250)

Vilis un Marta Vītolis

Annas Kliešmetas testamenta novēlējums

Grand Rapidu latviešu organizāciju padomes 14. jūnijs atceres sarīkojums

Pasaules Brīvo Latviešu apvienība (PBLA)

Daugavas Vanagu un Daugavas Vanadžu apvienība Nujorkā

Ls 500–2499 (~USD 850–4250)

Rasma un Aleksandrs Aistrauts, Alfrēds un Sarmīte Grava, Viola un Jānis Lācis, Arturs un Ena Neparts, Valija Nille, Thea Pratins, Ints Rupners, Aivars Slucis, Ojārs Stāks.

Amerikas Latviešu apvienības Kultūras fonda valde, Amerikas Latviešu palīdzības fonds, Čikāgas Latviešu ekumēniskā komiteja, Daugavas Vanagu fonds Anglijā, Daugavas Vanagu Kanberas nodaļa, Grand Rapidu Latviešu organizāciju apvienība, ģenerāla K. Goppera fonds, Jānis un Millie Kāvužu fonds, Latviešu ev. lut. baznīca un Dāmu komiteja Vašingtonā, Sidnejas Latviešu biedrības Dāmu kopa.

Ls 250–499 (~USD 425–850)

Jānis Cerbulis, Arnolds Jansons, Dr. Ilze Knežinska-Schwartz un Richard Schwartz, Jūlijs Vilde, Zigfrīds un Pauline Zadvinskis. DV Austrālijas valde, Latviešu kara invalīdu apvienība Austrālijā, Daugavas Vanadzes Kanādā, Latviešu kreditsabiedrība Toronto, Brusibārdas Dzimtenes koris Milvokos, Daugavas Vanadzes Milvokos, Daugavas Vanagu apvienība Klīvlandē, Grand Rapidu biedrība, Grand Rapidu Latviešu kredītbiedrība, Grand Rapidu Latviešu pensionāru biedrība, Latvijas atbalsta grupa Sanfrancisko, Mineapolis/St. Paul latviešu ev. lut. draudzes Dāmu saime, Sidnejas Latviešu organizāciju apvienība, Sirakūzu Latviešu biedrība, Mineapolis St./Paul latv. ev. lut. draudzes Dāmu saime, Toledo literārā kopa.

Ls 50–249 (~USD 85–425)

Imants un Ruta Kalnīni, Jāna un Pēteris Ābolīņš, Dzintars un Biruta Abuli, Harolds un Aria Aizstrauts, Pēteris Aizupītis, Rūsiņš un Daina Albertīņš, Laimonis un Ilga R. Andersons, Pēteris Auzers, J. un M. Bachmanji, Vilnis un Maija Baumanis, Evarists Bērziņš, Ivars Bērziņš, Valdis Bērziņš, Agris un Ausma Biks, Gunārs Birkerts, Līvia Birze, Haralds E. Birznieks, Visvaldis Bokums, Sigurds Brīvkalns, Elvīra Bush, Tālivaldis un Gunta Cepurītis, Velta Creamer, Arvīds un Vija Dāvidsons, Paulis Dermanis, Ruta Dexter, Valda

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Dundurs-Gaišs, Ēriks Dzenis, Aleksandrs Dzirne, Edgars un Rasma Elferts, Fēliks Elksnītis, Ojārs Emars, Ausma V. Erikson-Melnbrence, Māra O. Evans, Monvids un Aina Fraktnieks, Alvis un Māra Freimanis, Atis un Ilga Freimanis, Līgita Galdīja, Rosalie Garance, George J. Garnelis, Guntis Gobīgiņš, Voldemārs un Elīta Gobīgiņš, Māris Graube, Artūrs un Ausma Grava, Ernests Gravers, Karen E. Greever, Maija Grimza, Nedda Grīnups, Ausma Grīviņa, Andrejs un Inta Grots, Elza Gulbis, Dzidra Ģērmanis, Inta Hasenkamp, Erna Jakobsons, Gunārs P. un Veva Jakobsons, Dr. Vilma Jansons, Irma L. Jaunzemis, Maija Jaunzemis, Margaretā Jurbergs, Ingrīda E. Jurēvics, Nikolajs un Mīrza Kalnītis, Irēne Karule, Biruta Kelley, Victors Kerlins, Līga Kilman, Andris un Lia Klaumanis, Verners Krūmiņš, Vilmārs un Dzintra Kukainis, Dr. Pauls un Silvija Kupčs, Aivars Kuplis, Ērika Kīrīs, Perdue, Ingrīda un Roberts, Andris un Dagnija Lācis, Mīrza un Ojārs Lasmanis, Tekla Lechs, Hermīne un Kārlis Legzdītis, Igors Liders, Antons Lielbārdis, Ārijs R. Liepiņš, Rolands un Robella Lietapurs, Ivars un Vija Lindbergs, Harijs Linde, Andris Macs, Visvaldis un Vija Mangulis, Harijs Markevics, Diane Mauče-Citron, J. H. Mazkalnītis, Maija un Modris Mednis, Vija Morton, Irene Muīžnieks ar ġim., Laimonis Naruns, Dr. Andris Neimanis, Līga Neimanis un Ingrīda Rūtiņš, Dr. V. E. Nikmanis, Mīrza Livija Oškalns, Gunārs Ozols, prāv. Alberts un Gārija Ozols, Uldis J. Palde, Vaira Pelēkīs-Christopher, Leonīds un Tamāra Pilsums, Mīrza Pilsums, Margers Pinnis, Jānis Ilgvars Plūme, Gunārs Potāpovs, Jānis un Rasma Priede, Ilza Maija Rabacs-Bagby, A. G. Radziņš, Ieva Rasmussen, Vigo Rauda, māc. Ida N. Rautenšilde, Maruta Ray, Jānis Robinš, Daina Romualdi, Dr. Jānis J. Rosentāls, Arnolds Rudzītis, Vella I. Sāns, Antonija Sinkevics, Melita Skalbergs, Valija Skrodelis, Brīgita Smits, Jānis Spirģis, Līdija Stērste Kūlmane, Jānis Straubergs, John D. Strautnieks, Viktors Šķīrmants, Arnolds Štrauss, prof. Ilga B. Švechs, Jānis un Anita Tērauds, Edvīns Tums, Ansis E. un Rita Uibo, Juris un Ilze Upatnieks, Ilga N. Upmanis, Rasma S. Upmanis, Biruta Upsons-Krišjānsons, Juris un Olita Valainis, Dace Venters, Gunārs un Ieva Vēveri, Vilnis Vilips, Ruta B. Vītols, Inta Vodopals, Fred un Maija Wolf, Valters M. un Irma Zālīte, Pauls Zālītis, Ģirts Zeidenbergs, Aivars un Vija Zeltīnš, Aldis un Maira Zuika, Ruta Zunde-Balodis.

Matrikulācijas klases absolventi (Austrālijā) – Edvīns Erdmanis, Edgars Greste un Matrikulācijas klases nākamie absolventi – Kate Mačēna, Vēsma Upeniece un Toms Mačēns.

Akadēmiskā vienība "Austrums", Anonīms, Arizonas Latviešu kopa, Ciānas grāmatu galds, Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas draudzes Dāmu komiteja, Čikāgas Latviešu organizāciju apvienība, Daugavas Vanadžu kopa Ročesterā, Daugavas Vanadžu Toronto nodaļa Kanādā, Daugavas Vanagu apvienība Floridā, Daugavas Vanagu apvienība Nūdzērsijā, Daugavas Vanagu Britu Kolumbijas nodaļa, Daugavas Vanagu Kanādā valde un nodajas, Daugavas Vanagu Otavas nodaļa Kanādā, Demoinas un apkārtnes tautieši, Grand Rapidu biedrības Dāmu pulciņš, Grand Rapidu Daugavas Vanadzes, Grand Rapidu katoļu draudze, Grand Rapidu latv. ev. lut. draudze, Kalamazū Latv. ev. lut. apvienotās draudzes Dāmu komiteja, Klīvlandes Latviešu biedrība, Lansingas latviešu ev. lut. draudze, Latvju dievturu sadraudze, Latviešu ev. lut. apvienotā draudze Kalamazū, Latvju dievturu sadraudze (ASV un Kanādā), Linkolnas Latviešu ev. lut. draudzes Dāmu komiteja, Nūbrānsvikas-Leikvudas ev. lut. draudzes Dāmu komiteja, Oregonas Latviešu biedrība, Saginavas ev. lut. draudze, St. Catharines Daugavas Vanadžu kopa Kanādā, Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudze Detroitā, Vankuveras latviešu ev. lut. draudze, Vilmingtonas draudze un Sporta kopa, XIII Rietumu krasta dziesmu svētku un rīcības komitejas velte, Ziemeļkalifornijas Daugavas Vanagu apvienība, Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudze, Zvejnieka fonds.

Līdz Ls 49 (~USD 85)

Arnolds Ābele, Skaidrite Ābolīnš, Arnolds Adītājs, Olga Akerbergs, Filips Aldermanis, Vilma Ambats, Alfreds un Anna Amolinītis, Ērika Amštuts-Zvirbulis, Elga Andersons, Benita un Ervīns Antons, Helena Apagns, Voldemārs Apinis, Zenta Apinis, Daina D. Apple, Jānis un Dzidra Apsīte, Daina Arājs, A.V. Berkis, Astra Plūcīs ar ġim., Emily Auglis, Līdija Augstkalne, Raimunds Auziņš, Kārlis un Meta Avens, Voldemārs Avens, Dr. Elīzīda Avots, Mīrza Balas, Nora Balodis, Ingrid Bangers, Anita Barons, Jēkabs Barons, Tatjana Bauman, Marina Bauska, Ikars un Ingrīda Beiniķis, Hugo Beldavs, Kārlis un Līdija Bendups, Artūrs un Elīzīda Bergs, Jānis un Austra Bērziņi, Aida Bērziņš, Andris Bērziņš, Rudolfs un Milda Bērziņš, Jānis un Livija Bičevskis, Hedvīga Bierne, Ceronis Bilmanis, Edgars Bindemanis, Viktors Birzenieks, Ruta Birzulis, Irīna Blāķis un Līga Freischer, Anna Blūķis, Milda Boķis, Ēriks un Vizbulīte Bole, Dzintra Bond, Milda Borbals, Velta Breža, Hermine Briedis, Māra Brikovskis, Jānis Brīvulis, Ieva Broks, Andrejs un Aina Brožes, Felikss V. un Elfriede Buks, Mary Buls, Karina Burda, Ruth Burkhardt, Arnīs Bušs, Vilhelms Caunītis, Dzidra Čekulīnš, Aivars Celmiņš, Ernests un Velta Celmiņš, Kārlis Čelmillers, Aida Cerīņš, Aina Cielaviņš, John Circenis, Ērika Clawson, Inta un Jesse Cloud, Anda Cook, Maija Cooper Ozols, Ian Crawford, Ilona Croft Sipars, Voldemārs un Marianna Dadzis, Ēriks Dambergs, Dzidra Damerel-Zeberīja, Arturs Damroze, Fricis un Irēne Danga, Kārlis Dankers, Pēteris Daugavietis, Anna Dauksts, Ausma un George Dāvis, Elza I. Deimants, Emīls Dēliņš, Pēteris Digulis, Ilga Dimbirs, Jānis Donis, Andrejs un Gunta Douglas, Daina Dreimane, Kārlis J. Druva, Paulis un Inta Duks, Emīls, Dumpis, K. Dzenis, Alexandrs Dzirne, Laima Eggerts, Jānis un Ērika Egle, Osvalds un Hilda Eglītis, Rasma Ence, Zigrīda Epstein, Irene Erdmanis-Baiže, Felikss un Solveiga Ērmanis, Elmārs Ēvele, Olga Fabians, Velga Feizaks, Carl Feldmanis, Austra Fischer, Sandra Forderer, Barbara un Edward Francfort, Patty un Greg Francfort, Valdemārs un Vera Fricsons, Viesturs Gāle, Anna Gelzis, Indulis un Zigrīda Ginteri, Herta Goehner, Līga Gonzalez, Auseklis Gothards, Juris Grabants, Alfrēds Grāmatīnš, Mark Granbergs, E. Grandovskis, Meta Grants, Anna Grasmanis, Monvid Graudiņš, Rita Greenberg, Augsts Gregers, Olga Grendze, Juris un Ina Grīnbergs, Valda Grīnbergs, Marģers Grīns, Miķelis Grīnvalds, Rolands Gundrups, Ilga Hamilton, Elza Henkels, Jessica Holloway, Ērika Horns, Vilhelms Ikaunieks, Zelma Ikastrums, Alfreds Ive, Elsa Jakobovs, Astrīda Jansons, Andrejs Jansons, Ilg Jansons, Olģerts Jīrgens, Laura Johnson, Vija Johnson, Ruta Jostsons, Zinaīda Junkere, Anna un Uldis Kalējs, Elza Kalnājs, Elmārs un Ināra Kalnaraups, Madara un Rasma Kalnītis, Ilze Kalnītā-Lācis, Arturs un Dzintra Kalnītis, Elza Kalnītis, Ilga un Aldonis Kalnītis, Pauls Kalnītis, Uldis un Skaidrīte Kalnītis, Velta Kalnītis, Jānis Kanēlis, Inese un Arnolds Kanēps, Rasma un Ziguards Kārkliņš, Jānis un Karen Karps, Kārlis un Rita Kaufmanis, Bertrams Keire, Vēra Kiors, Harry Kiršteins, Peters Klāviņš, Alekss un Elvīra Kleinhofs, Edgars un Irma Klepers, Imants Klinbergs, Baiba Klāviņa, Angelika un Ruta Klāviņš, John Klāviņš, Tatjana Klāviņš, Dr. Elmārs Kociņš, Galīna Kolbs, Karls Kopmanis, Edvīns Krams, Mālija Kranz, Jānis Krasts, Kaspars Krēslīnš, Haralds un Ārija Krievīnš, Rainis un Margaret Krigens, Vita Kristovskis, Ida un Gothards Krūmiņš, Ģirts Krūze, Zigrīda Kudrenick, Otto Kūliņš, Ervīns un Ilga Kurens, Imants Kurmis, Elvīra Kursma, Skaidrīte Kušķis, Valdis Kēris, Dr. Andrejs un Ilona Ķītīs, Zelma un Artūrs Lācums, Jānis Ladusāns(+), Olģerts Lagzdītis, Marija Urnežus Lambergs, Stephanie Latkovski, Dainis Lazda, Jānis un Velta Lazda, Feodosijs Lazdiņš, Vera Lazdiņš, Jānis un Inese Leimanis, Baiba Lejiņa, Zenta Lejiņa, Ziguards un Valda Lēvenšteins, Arturs Lezdkalns, Izalija Līcis, Alberts Līdums, Ilga Lielausis, Jānis Lielkājis, Leons V. un Vija Liepa, Māc. Dr. Arturs J. un Alma Liepkalns, Jānis Liepnieks (Liepkalns), Milda Lietiņš, Irīna Blāķis un Līga Fleischer, Andrejs Lindbergs, Olģerts un Lilija Linde, Eižens Lizlovs, Silvija Lizlovs, Astrīda Lodēns, Elza Luters, Berta Mainis, Vidis Malējs, Donats Malinovskis, Haralds Maneks, Māris Mantenieks, David un Māra Marchand, Atis Markovs, Jean un Harvey Marlowe, E. Matisons,

ZIEDOJUMI MUZEJAM

Augusts, Jūlija un Ināra Martisons, Velta Matthews, Biruta Mayer, Ella Mazjānis, Uldis Mednis, Aleksandra Mednis un Astride Plauks, Bronija Melbārdis, Vilmārs Melbārdis, Līlija un John I. Melgalvis, Augusts Melnalksnis, Anna Metuzals, M. K. Mierins, Austra Miezis, Zinaida Miglavs, Ilze Millere, Jāzeps Miltiņš, Oīgerts un Elma Miniats, Kārlis Minka, Ansis un Ingrīda Muižnieks, Ausma Murphy, Lorena Murphy, Kārlis Neiders, George Neimanis, Lydia Nīkurs, Margarita Nīkurs, Ligita un Nikolajs Novikovs, Adele Oksis, Arvīds Oliņš, Astrīda Onat-Blukis, Krišs Ore, Juris Orle, Laimons Osis, Izabella un Alberts Osītis, Paulis Ošenieks, Vaira Otvars, Peters Ozoliņš, Eriks Ozols, Vija Ozols, Žanis, Aina un Andris Ozols, Elza Paegle, Jūlija Pakalniņš, Valdis V. un Dace Pavlovski, O. K. Pencis, Ērika Peniķis, Mīrda Pētersone, Ērika Pētersone, Mīlda un Jānis Pētersone, Zenta Pētersone, Leonija Petraška, Jānis Petričeks, Ēriks Petrovskis, Ivars un Zaiga Petrovskis, Kārlis Petrovskis, Emīls un Austra Pīļķis, Mīlda Pladars, Valts Plandars, Dzintra Platacis, Velga un Jānis Plāte, Rasma Plāte, Māra Plēsuma, Ojārs Podiņš, Skaidrīte Poga, Valija Polis, Jānis un Malvīna Poņemeckis, Mudīte Pramnieks, Janis I. Praudiņš, Ruta Prauliņš, Ainis Priedīte, Ilga T. Pubulis, Velta Pudans Kalvis, Zelma Pudule, Herta Pukinskis, Artūrs un Ara Pumpurs, Guntis Puriņš, Ģirts Puriņš, Pēteris un Rūta Puriņš, Melita Purviņš, Andrejs G. Radziņš, Leotīne Raestas, Voldemārs Rakstiņš, Alnis Ramanis, Vita Ramanis, Pāvels un Anele Rasimenoks, Beatrice Rasums, Valija Rauceps, Gunārs Rauda, Uldis un Frances Rava, Augusts Redlichs, Gunārs un Ināra Reinis, Alfreds Reiss, Austra un Ludvīgs Reiters, Gunārs Rēpiņš, Nora Resk, Valdis Revalds, Jānis un Silvija Richters, Lucija Rīdzenieks, Uldis un Leontīne Riekstiņš, Jānis Rījnieks, Ēriks Rikāns, Pēters un Ilze Romanovskis, Ligija Roze, Maira un Mārtiņš Roze, Jānis un Ieva Rozēns, Zenta V. Ruda, Vita Rudītis, Alberts Rudzats, Dainis un Irma Rudzītis, Julieta Rumbergs, Dr. Arnolds Ruperts, Valda Rūsa, Ellija Russell, Maija un Roland C. Russell, Verners un Silvija Rūtenbergs, Valija Sarkans, Laimdota Sausais, Dr. Roberts Seisums, Anna Sergejevs, Vija Sherman, Dzidra Shlaku, Biruta Sibole, Dr. Guna Simons, Pēteris un Valtrauta Simsons, Jānis Sinka, Miervaldis Sipiņš, Alise Skrapa, Elga Smildziņa, Andrejs un Anita Smiltārs, Vitauts Soročinskis, Nikolajs un Hilda Spāks, Tomas un Maija Sperauskas, Ilgvars Spilners, Jr., Sandra un Kārlis Spolītis, Dace Sprecher, Emma Sproģis, Jānis Sproģis, Valfrīds Spuntelis, Valentīns Stakle, Laima Stede, A. Z. Steinbergs, Valdis Steinbergs, Alberts Stenbergs, Gunārs Stopnieks, Victors Straubs, Mīlda Strauss, Dagmāra Strautiņa, Juris Strautiņš, Helēna Strautiņš, Uldis Streips, Guntis un Ilze Strīķis, Salvīns Strods, Rolands Strolis, Silvija Stukuls, Jūlija Stūre, Tālivaldis un Rūda Stūris, Anna Sveķe, K. Svenne, Konstantīns un Franciska Sventeckis, Jānis Sventeckis ar ģimeni, Staņislavs Šaltāns ar ģimeni, Austra Šēmelis, Eduards Šķēle, Vera Šteinbergs, Gunārs un Katrīna Šubiņi, Līga Šulcs, Velta Šulcs, Vitālijs un Lidija Tarbunas, Anna Tarbūnas, Ēriks un Biruta Taube, Harijs Taube, Elza Tauriņa, Olga Taylor, Balduīns Teders, Irēna Tentere, Inese Tīsins, Aina Trēde, Irma Treibergs, Valdis un Vija Treibergs, Rudolfs Treiguts, Jānis un Nina Trubacis, Alfreds un Mīrda Ūdenāns, Gunārs Ūdris, Mīrda Ūdris, Teodors Uldriķis, Edvīns un Anneliese Upītis, Hilda Ursteins, Ināra un Aivars Vallis, Vikentijs un Brīgita Valts, Maija un Gunnar K. Vanags, Arthur un Verona VanderVen, Leons un Irēna Vanuška, Vitalis Varpalietis, Artūrs un Aina Vatvars, Terēze Vāvere, Leo Vedners, Elsa Veikins, Olga Veselis, Kaspars Videnieks, Daumants Viķs ar kundzi, Maigonis Viķsna, Gunta M. un Jānis Vilciņš, Anna Viķs, Rita A. Viķs, Mīrda Vitiņa, Irma Vitiņš, Leonora Vitko, Mīlda E. Vitols, Elizabeth Vittands, Harijs un Irēne Vunge, Ruta Waterman-Lācis, Margaret Weill, Erna Westen, Benita Wozich, Edmunds Zadvinskis, Jānis Zadvinskis, Gunārs Zāgars, Erna Zālītis, Jānis Zārds, Artūrs un Erna Zariņš, Ināra Zariņš, John Zariņš, Biruta Zeltiņš, Ivars Zeltiņš, Margita Zeps, Visvaldis Ziediņš, Vilmārs un Beatrise Zīle, Anna Zīls, Viktorija Zušmanis, Ieva Zvārgulīs, Alfreds un Rasma Zvirbulis, Ilze Žīgurs, Anna Žīgurs.

DVF Londonas nodajas Vanadžu kopa, Grand Rapido korp. Daugavietes kopa, Grand Rapido Latv. ev. lut. latviešu draudze, Indianas Latviešu katoļu biedrība, Indianapoles Latviešu skolas saime, Klīvlandes Latviešu pensionāru apvienība, Latviešu biedrība Norvēģijā, Latviešu ev. lut. trimdas draudze Kopenhāgenā, Latviešu ev. lut. Vienības draudze Sidnejā, laikraksts "Laiks", Melburnas Latv. ev. lut. baznīca, Nujorkas Latviešu biedrība, Omahas Latviešu biedrība, Otavas latviešu ev. lut. Miera draudze, Toronto Katoļu draudze.

Paldies arī tiem, kas atstāja savu artavu muzeja ziedojumu kastē!

Ja jūs vēlaties atbalstīt Okupācijas muzeju, lūdzam izpildīt anketu:

Ziedojojot ASV (ar nodokļu atvieglojumiem), čeki rakstāmi: OMFA c/o Dr. Rūsiņš Albertiņš 1053 Alder Lane Naperville, IL 60540 Tālr. 630-357-2798	Ziedojojot citur pasaulē, čeki vai naudas pārsūtījumi rakstāmi: OMF Unibank of Latvia, Branch Ridzenes Bank Code 310101900, SWIFT code UNLALV2X Latu konta Nr. 02-400 700 517 ASV dolāru konta Nr. 02-000 758 006
☐ Pievienoju ziedojumu.	
☐ Piesaku gadskārtēju ziedojumu.	
☐ Pievienoju pirmo maksājumu, lūdzu, sūtiet man gadskārtēju atgādinājumu.	
☐ Vēlos uzzināt par iespējām novēlēt Okupācijas muzejam īpašumus Latvijā.	
☐ Vēlos uzzināt par iespējām atstāt Okupācijas muzejam testamenta novēlējumu.	
☐ Savu ziedojumu novēlu (vārds, uzvārds) piemiņai.	
☐ Vēlos uzzināt par iespēju palīdzēt muzeja darbā.	
Vārds, uzvārds:	
Adrese:	
Telefons/fakss:	
Paraksts:	Datums:

IEVĒRĪBAI! Dokumentu vai priekšmetu nodošanas kārtība Okupācijas muzejam

Muzejs visus saņemtos materiālus reģistrē un par tiem izsniedz īpašu pieņemšanas aktu. Iespējams materiālus nodot muzejam pastāvīgā lietošanā vai arī uz nosacītu laiku. Svarīgi materiālus identificēt, pievienojot katram dokumentam vai priekšmetam:

- 1) norādi – vai dokuments ir oriģināls vai kopija, vai priekšmets ir oriģināls vai atdarinājums;
- 2) īpašnieka vārdu un adresi;
- 3) priekšmeta vai dokumenta vēsturi – no kā un kad tas iegūts;
- 4) ja iespējams, priekšmeta vai dokumenta datumu, vietu vai cita veida raksturojumu, kas palīdz noteikt tā vēsturisko izceļsmi un specifiku;
- 5) fotogrāfijām, cik iespējams, tajās redzamo vietu un priekšmetu aprakstus un cilvēku vārdus, kā arī vietu, datumu vai vismaz aptuvenu uzņemšanas laiku;
- 6) skaņu vai video lentē ierunātām atmiņām – īsu rakstveida satura aprakstu.

Materiāli sūtāmi vai nododami: Okupācijas muzejā

Strēlnieku laukumā 1

Rīgā, LV-1050

Latvia

Tālrunis +371 7212715; fakss 7229255; e-pasts <omf@latnet.lv>

Apkārtraksts Nr. 10, 2000. gada oktobris. Rīga.

Apkārtraksts iznāk divas reizes gadā.

ISSN 1407-3668

Apkārtraksta vinjetē izmantota A.E. Feldmaņa fotogrāfija.

Redaktore Anda Līce

Korektore Dzintra Auziņa

Ievērotas iesniegto manuskriptu Latvijas un ārzemju latviešu rakstības atšķirības.

Zanes Baķes makets

Aivara Reinholda foto

Latvijas 50 gadu okupācijas muzejs (OM)

Strēlnieku laukumā 1

Rīgā, LV-1050

Telefoni: OM birojs: 7212715, Izglītības programma: 7211030

Fakss: 7229255 E-pasts: omf@latnet.lv

Kuponu izpildītāju ievēribai

Ziedotāju vārdus ierakstām sarakstā tā, kā to norādījuši paši ziedotāji.